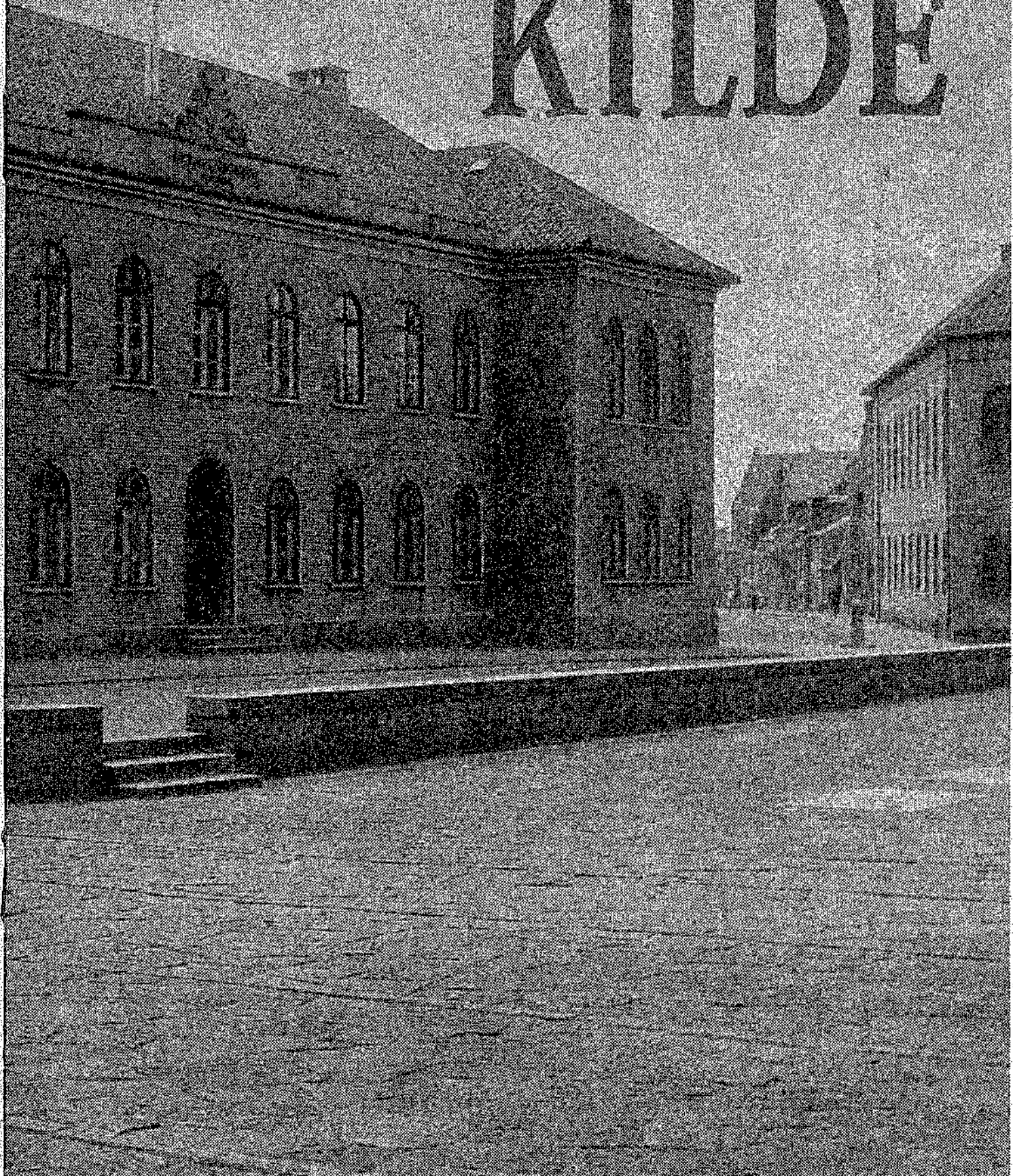

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

Nr. 43 - OKTOBER - 1961

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET
Nr. 43 — OKTOBER — 1961

Roskildenser-Samfundets æresmedlem, redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft in memoriam

Roskildenser-Samfundet har ved Povl Engelstof's død den 9. juni d. å. lidt et uerstatteligt tab. Det er store ord, men de er sande. I 25 år lagde han hvert år i juni måned en liste på bestyrelsens bord, indeholdende navne og data på samtlige årets 25-, 40-, 50- og 60-års jubilæer, rigtig indtil de mindste enkelt-heder, lige til at sende til bogtrykkeren. Hvem gør ham det efter? Han tilbød selv i sin tid at udføre dette hverv og fortsatte dermed med usvækket interesse, til døden lukkede hans øjne i hans femogfirsindstyvende år. Han var aldrig til at formå til at modtage noget honorar for sit arbejde, ja, ikke engang sine udlæg sendte han regning på. Og hvis han så ikke havde andet at lave, men han var et af Danmarks travleste mennesker. Politiken skrev ved hans død bl. a.:

„Engelstof's hovedindsats er udgivelsen af Dansk biografisk Leksikon, der strakte sig over årene 1931—1944. Det er på 27 bind og tæller 18.000 tekstsider, der omtaler over 12.000 danske. Gennem fjorten år at holde styr på op til 427 medarbejdere, få dem til at aflevere artiklerne præcist og i passende længde, eftergå alle oplysninger, for at få så få af de uundgåelige fejltagelser som mu-

ligt, det har været mere end et heste-arbejde. Engelstoft har skrevet tonsvis af brevkort til medarbejdere for at rykke for manuskripter eller for at fremsende rettelser eller nyindhentede oplysninger. Han har samtidig dag ud og dag ind haft den ene hånd på telefonen, aldrig til lange palavre, men til korte og fyndige meddelelser.

Få lände af vor størrelse har kunnet gennemføre et så omfattende værk så homogent og så afbalanceret.

Før og siden redigerede Engelstoft store værker, universalleksikaer, kunstnerleksika, Traps Danmark i den nyeste udgave, et forfatterleksikon er ved at være afsluttet, og dertil kom så de historiske arbejder.

Selv har han skrevet nogle af de bedste biografier i biografisk leksikon. Ofte syntes man, det var synd, at Engelstof's store evner som skribent blev skubbet til side for redaktionsarbejde, men selv var han tilsyneladende ikke ked af dette. Han elskede det sammensatte arbejde at få et stort værk til at vokse.

Alligevel blev der jo tid til betydelige historiske bidrag. Han skrev lange afsnit i Schultz' Danmarkshistorie og i

det store værk om den danske rigsdag i 100 år og meget andet.“

Hvordan han ved siden af sine utallige gøremål har fundet tid til også at arbejde for Roskildenser-Samfundet, er mere end ubegribeligt, men det fik han, og han ydede sin indsats med glæde. Det er aldrig noget år hændt, at han bad sig fri på grund af travlhed, selv om han har haft rigere anledning dertil

end de fleste af os andre, når vi beder os fritaget for tyngende hverv. Redaktør Povl Engelstoft elskede at have travlt, og når han holdt ud, til døden lukkede hans øjne, skyldtes det, at han havde sit hjerte med i sit arbejde, også for Roskildenser-Samfundet, der i ærbødighed og taknemmelighed sænker sin fane ved hans død.

Roskildenser-Samfundet.

Minder

På redaktionens anmodning har rektor V. S. Lauridsen venligst sendt „Roars Kilde“ nedenstående artikel:

Da jeg i 1932 gik fra rektoratet i Herning til rektoratet i Roskilde, fra et ungt gymnasium til et gammelt, var jeg indstillet på en forandring med hensyn til lærerpersonalets alder, uddannelse m. m. I Herning var der væsentligt unge lærere, i Roskilde en hel del ældre, som var blevet knyttet til skolen i en tid, hvor der kun var 11 statsskoler og 5 kommunale; hvortil kom de to kostskoler Sorø Akademi og Herlufsholm skole, der driftsmæssigt nærmest var at betragte ligestillet med statsskolerne. Det er klart, at embederne ved Roskilde Katedralskole måtte have været særlig eftertragtet i en tid, hvor man ved statsskolerne regnede med en årlig afgang af lærere på tre til fire, og hvor der fra universitetet hvert år udgik ca. 30 cand mag'er og magistre. Metropolitanskolen, den eneste statsskole i København, og Roskilde Katedralskole, måtte have adskillige kendte skolemænd blandt lærerne, og det havde de. I Roskilde sad der mænd fra Krarups og Hauchs tid omkring århundredskiftet samt yngre fra Henrik Bertelsens tid 1912—18.

Mon ikke »rangforordningen« inden-

for de højere skolers kreds i disse fjerne tider var den, at Metropolitanskolen regnedes for nummer et, og skolerne i Roskilde og Sorø havde pladsen næstefter; ansete, fornemme skoler.

Og så skolens fine beliggenhed, rektorboligen med en parklignende have midt i byen, en gammel kulturby, nær København, nær Universitetet, og jeg havde læsende børn. Jeg søgte og fik Roskilde.

Den første af lærerne, jeg mødte ved overtagelsen af embedet, var skolens regnskabsfører, lektor *G. R. Pedersen*. Det møde lovede godt. Der var velvilje i de på en gang milde og kloge øjne, styrke i den tætte skikkelse, loyalitet i hans håndtryk, sindig overbærenhed overfor en i regnskabsvæsenets udviklede conti ukynlig rektor. Samarbejdet med denne betydelige mand blev af kort varighed, afbrudt ved hans pludselige død palmesøndag 1935. Han var fra sin ungdomstid ven med *Henrik Bertelsen* og mødte som han til sin gerning med den stærke personligheds højeste moralske egenskaber: sanddruhed, retsind og ansvarsfølelse.

En anden af lærerkræfterne, jeg hurtigt lagde mærke til og fik det bedste indtryk af, var sanglæreren oberstløjtnant *Bang*, en distingveret officerstype med udpræget humanistisk dannelse forbundet

med musikalsk sans og dyb kærlighed til vore dejlige nationale sange. Sådan måtte en sanglærer i »Kongernes by« vel være. Han var andet og mere: Ved sangopvisningen 6. maj 1933, hvormed oberstløjtnant Bang afsluttede sin tiårige virksomhed som sanglærer ved skolen, var der en sang, »Troen, Håbet og Kærligheden« med tekst og melodi af oberstløjtnanten selv, som blev sunget af skolens kvindelige elever. Det var kultur.

Den lærde skole i Roskilde måtte vel også have lærde mænd i sit collegium. Den havde dem. Det var lektor *Heuer*, forfatteren til »Udsigt over Roskilde Domscoles Historie i gamle Dage«, en grundig og solid afhandling, som enhver historiker, der beskæftiger sig med skolens historie, vil søge til. I sin afskedstale 1933 efter 36 års virke ved skolen i Roskilde udtalte lektor Heuer: Jeg har aldrig været i konflikt med noget hjem angående børnene. Den herlige latinske skole har sin egen patina. Her har det været godt at arbejde. — Fra forældrenes side lød ordene: Med lektor Heuer forsvinder en type, der står forældrene nær.

Der var lektor *Rathsach*. Mellem ham og mig kunne der tænkes et spændingsmoment opstået med hensyn til et par principielle spørgsmål om bedømmelsen af dansk stil til mellemskoleprøven. Han havde to gange været censor i det fag hos mig, mens jeg var adjunkt i Vejle, og da var vi dybt uenige. Ved rektor Bertelsens overgang fra rektor til undervisningsinspektør skete der det, at censuren i det fag overgik til fem-seks faste censorer for alle gymnasieskoler. Det kom dog aldrig til nogen strid mellem Rathsach og mig om nogetsomhelst i den tid, vi var kolleger sammen i Roskilde. Vi drøftede aldrig mellemskolestile.

Rathsach var en fremragende lærer i hvert af de fag, han underviste i. Han var en lærd mand. På lærerværelset stod et tykt engelsk-dansk leksikon, som han var medudgiver af. Han kunne tage et bind af Langebeks *Scriptores rerum Danicarum medii aerii* ned fra en af reolerne

Rektor V. S. Lauritsen

og sætte sig til at læse i det. Han var af ydre at dømme — vel også faktisk — af angelsachsisk æt. Når man så ham som inspektor i salen ordne elevernes opstilling, ledtes tanken uvilkårligt hen på de angelsachsiske høvdinge Hengist og Horsa, Cerdic og Cinric. Sådan må disse heretogas og ealdormen, der med deres skarer hjemsøgte Britannien i det 5. og 6. århundrede have set ud. Han havde høvdingeskikkelse og høvdingeblik; i tilgift hår og skæg, der i hans yngre dage var vikingeblandt. Han var en ealdorman, lys, lyslevende i vort århundrede.

Der var lektor *Ingerslev*. Han havde doktorgraden på en afhandling om Jonas Lie og altså det videnskabelige stempel. Hans hovedfag var tysk. Han var medudgiver af et system lærebøger i tysk, der var banebrydende for en undervisningsform i dette fag, havde udgivet en dansk sproglære for mellemskolen, ligeledes en fornyelse af undervisningen i denne disciplin. Jeg havde kendskab til hans tyske lærebøger allerede fra min

virksomhed som lærer i tysk ved Ordrup Latin- og Realskole (1905—1908) og havde benyttet hans lærebog i dansk sproglære i min Vejleperiode (1908—1920).

Han var i en ung alder landskendt som skolemand både indenfor handelsskolen og gymnasieskolen. Jeg havde mødt ham allerede 1907, da han var beskikket censor i tysk til præliminæreksamen ved skolen i Ordrup. Jeg var af skolen blevet anbragt som »anden censor«, mere af personlige end faglige grunde. Hverken den eksaminerende lærer eller jeg kunne noget videre tysk, men kunne dog i alt væsentligt så meget tysk grammatik, som eleverne skulle kunne til den eksamen efter Kapers lærebog. Vi havde fået faget overdraget mere af disciplinære end af faglige grunde. Jeg påhørte ved den lejlighed en lille lektion i praktisk undervisningsfærdighed til den eksaminerende lærer. Den gik ud på, hvordan en lærer *ikke* skulle eksaminere. Den blev givet roligt, køligt og bestemt; og den var rigtig. Den er almengyldig og går kort og godt ud på, at en eksamination skal være redelig. Mon dette ord ikke hører med ind i en karakteristik af Ingerslev som lærer? At han måtte være en åndfuld fortolker af Goethe, turde være en selvfølge. Hans pædagogiske profil staar godt til såvel Vestervig som Vitus Bering, hans fødestavn og hans slægtning.

Der var lektor *Schönan*, latiner mere end englænder, men gentleman mere end romer. Han var elev af professor Gertz, pertentlig, koncis, ikke noget med det omtrent rigtige. Ordet omtrent var ham en vederstyggelighed. Mon ikke det vers, han citerede i sin afskedstale den 23. juni 1940, siger en hel del om ham som lærer:

Med flid og tillid må der virkes
sammen
af lærer og elev på bedste vis;
thi da kan kundskab blive
fjederhammen,
der bærer oppe, frier for mangt
forlis.

Jeg tror, hans elever vil kende ham, genkende ham i disse linier, godkende, at bogstavet i ikke er rigtigt, naar prikken mangler.

Der var hr. og fru lektor *Morthorst*, der beherskede skolens undervisning i religion. Og det *var* religion og ikke nogen mer eller mindre dunkel kristendomskundskab, der blev undervist i under deres ægide. Hvad andet var at vente på en skole ved kirkens fod? Det var kristentro, som den var forkyndt fra slægt til slægt, forkyndt og forklaret på grundlag af bibelhistorie, katekismus og evangelielæsning, sunget ind i sjæl og sind gennem salmer af Kingo, Brorson, Ingemann og Grundtvig af en troende mand og en troende kvinde, ydmyge i deres gudsforhold, varsomme i forkyndelsen, kristne, gode.

Det betyder ikke, at de var triste, religiøse hængehoveder. Fru Morthorst var frisk og djærv. Ham kendte jeg fra drengeårene. Vi havde gået i klasse sammen, været klassekammerater. Jeg så med forventning hen til at »gå i klasse« med ham igen.

Udover en komplet mangel på formaliteter var der intet overraskende ved overtagelsen af rektoratet i Roskilde. Lærerne mødte den første skoledag, som om der ikke var sket nogen forandring fra sidste skoledag før sommerferien. Enkelte kom ind på kontoret og hilste på den nye rektor, men de fleste søgte dog straks op på lærerværelset, hvor jeg senere traf dem og præsenterede mig. At skolen gennem domprovst og biskop havde en vis tilknytning til domkirken, Katedralen, mærkedes ikke. Der var ingen af kirkens mænd mødt op til nogen modtagelse. Domprovsten var i øvrigt medlem af skolens forstanderskab, biskoppen af dens eforat. Da jeg siden blev klar over dette forhold, gik jeg naturligvis op og aflagde min skyldige visit hos de to embedsmænd, med hvem jeg formentlig ville få et vist samarbejde under en eller anden form. Intet var mere jævnt og ligetil end at gå ind til arbejdet ved den

skole. Jeg kunne byde personalet og eleverne velkommen til samarbejde, som om jeg havde taget afsked med dem før sommerferien.

Det blev et godt samarbejde med Katedralskolen, da domprovst Ege blev denne kirkes førstemand. Skolen fik nu i hvert fald udadtil nogen mening i dette at kaldes en Katedralskole. Kirken og skolen var naboer, og et godt naboskab hører jo ligefrem med til Luthers forklaring af den fjerde bøn i Fadervor om, hvad der forstås ved det daglige brød. Når skolen som sådan søgte over i kirken, tog domprovst Ege imod os *i ornat*. Det var kirkeligt, det var kristeligt, det var ære, det var domkirken og Katedralskolen værdigt. De to institutioner af

samme oprindelse og med samme formål havde fundet sammen i forståelse af ordet *festivitas*, når de mødtes. Ordet Katedralskole havde fået mening og betydning, var noget for sig, hvis dens forhold til domkirken var positivt.

I november 1537 lød biskop Peder Palladius' ord til læremestrene i Roeschild schole: Børn, de må ikke forsømmes eller forarges. 400 år senere, den 17. august 1936, mindedes jeg de ord af den gamle ripenserelev ved indvielsen af reformationsgangen på skolen.

De har gyldighed til alle tider. Jeg gentager dem blot her for R. K. S. i håbet om, at jeg som lærer og rektor ved skolen 1932—47 har fulgt dem.

V. S. Lauritsen.

Betal kontingentet nu

Kære medlemmer! Hvorfor skal det være så svært for os at få det beskedne kontingent slæbt hjem? Kun godt halvdelen af medlemmerne betaler ved at benytte det indbetalingskort, der følger med „Roars Kilde“. Resten får et nyt senere hen, og giver dette heller ikke resultat, afgår til sidst en opkrævning. I år måtte vi afsende ikke mindre end 160 opkrævninger. Gør det venligst lidt lettere for os i fremtiden. Lad være med at lade indbetalingskortet ligge som bogmærke i „Roars Kilde“. Tag det ud og læg det ved siden af telefon- og forsikringsindbetalingskortene, så De husker at få det ekspederet.

Kontingentet er kun 10 kr. årligt, endda kun 5 kr. de første 8 år efter afgang fra skolen. Er ikke „Roars Kilde“ alene meget mere værd.

Livsvarigt medlemsskab kan opnås for 100 kroner.

Føler nogen trang til samtidig at sende et bidrag til studiefonden eller fonden vedrørende udgivelsen af „Roskilde Katedralskoles Historie“, er et sådant meget velkomment.

Bestyrelsen takker for de beløb, der er indkommet til disse formål i det forløbne år.

Det kan bemærkes, at udgivelsen af skolens historie er nær forestående.

Bestyrelsen.

Planer om flytning af skolen

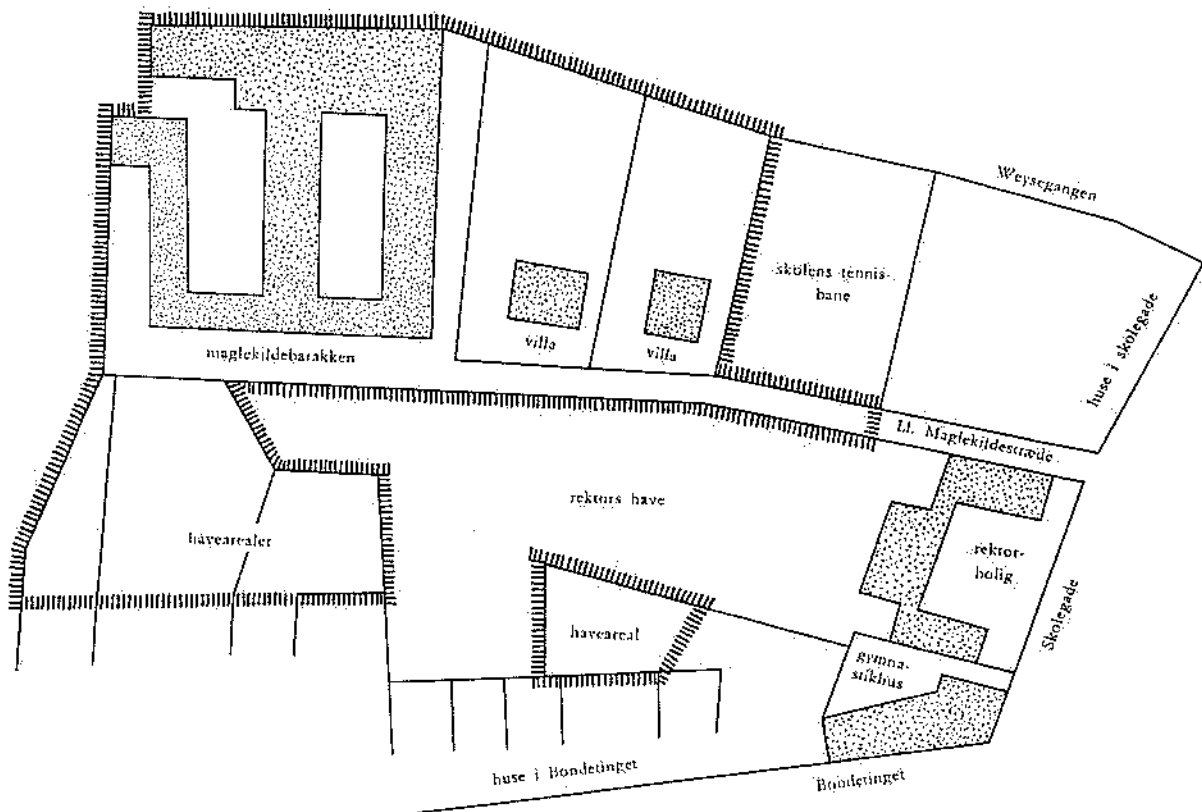
Efter at man i længere tid har arbejdet med planer om en udvidelse af skolen ved at erhverve en række ejendomme i Bondetinget til nedrivning, beskæftiger man sig nu med en hel anden idé, der går ud på at afhænde den bestående skolebygning og rejse en ny på bakkehældet bag rektorboligen. Staten ejer her ca. halvdelen af arealet: rektors have og skolens tennisbane, og det er så tanken at erhverve maglekildebarakken, der ejes af Roskilde kommune, og de to villaer i Ll. Maglekildestræde til nedrivning samt den nordlige del af nogle havearealer bag husene i Bondetinget. Her kan ligge en storartet skole, som kgl. bygningsinspektør Preben Hansen er gået i gang med at projektere. Ganske vist er sagen ikke endelig afgjort, men da alle ansvarlige myn-

digheder anbefaler planen, har den alle muligheder for at blive realiseret.

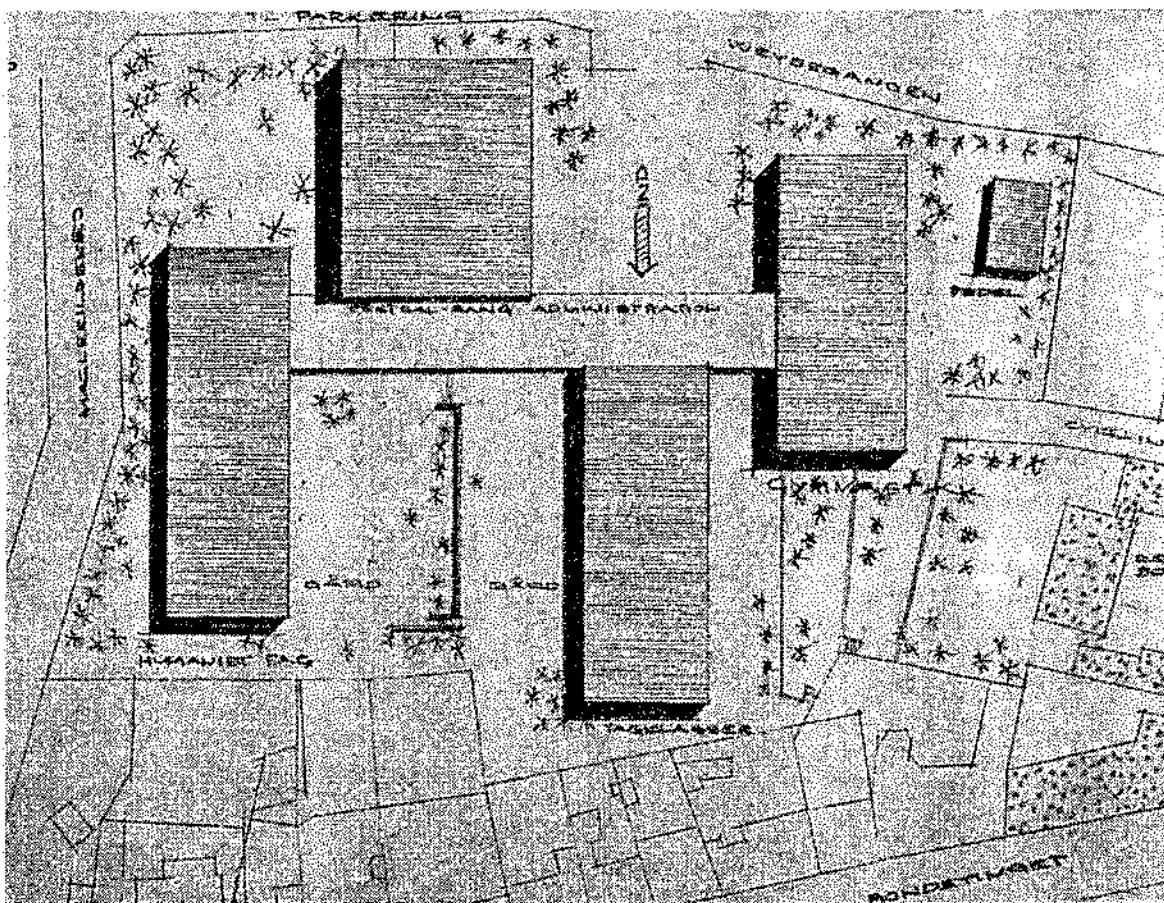
Det bliver en lav bebyggelse for ikke at ødelægge udsigten til domkirken. Bygningerne vil blive lagt i forskellige niveauer og vil på intet sted blive højere end husene i Bondetinget. De gamle bygninger i Skolegade, der ejes af domkirken, røres der ikke ved.

Den påtænkte nye skolebygning kommer til at ligge enestående smukt, samtidig med at den bevarer sin historiske plads ved domkirkens fod, nær det sted, den lå, indtil den nuværende bygning blev taget i brug i 1842.

Man regner med, at den nye skole kan stå færdig i 1964. At den bliver dyr, er alle klar over, men også at det undervisningsmæssigt vil være langt at foretrække

Siedet, hvor den nye skolebygning efter alt at domme kommer til at ligge. De arealer, der skal erhverves til formålet, er indrammet. Rektor må afgive ca. to trediedele af sin have og Ll. Maglekildestræde nedlægges.

Foreløbig beliggenhedsplan, udarbejdet af kgl. bygningsinspektør Preben Hansen

at få en hel ny skole fremfor at udvide den bestående.

Hvad den gamle bygning skal bruges til, hvis den forlades, er uvist. At fremtidige elever kan glæde sig til en ny og flot

skole er derimod både vist og sandt, men ingen må forvente, at Roskildenser-Samfundet fuldt og helt tager del i denne glæde. Vort hjerte hænger ved den gamle bygning.

Uordner blandt disciplene anno 1778

Denne artikel, som handler om det altid aktuelle problem om tidens unge, er lånt fra skolebladet Quid Novi.

Ungdommen, ungdommen, vor tids ungdom i én uendelighed. Mon ikke de fleste efterhånden er trætte af at høre om dette emne. Sådan ser det i hvert fald ikke ud, når man læser aviserne, og når man hører, hvad der tales om i almindelighed. Skoleeleverne er et kapitel for sig i denne forbindelse. Her får man nemlig også altid at høre, at i gamle dage, og det vil så sige forrige generation,

var det ganske anderledes med elevernes opførsel og med de friheder, de tiltog sig. Dengang var der disciplin, og alle havde således opfattelsen af, hvad der betød god opførsel, hvorfor der tilsyneladende næppe fremkom episoder af den art, som vi kender dem fra i dag.

At ungdommen imidlertid skulle have forandret sig så meget, som nogen vil give det udseende af, synes dog ikke at være tilfældet. Der foreligger mange beviser herfor, idet man jo endnu kan støde på en ærlig sjæl et og

andet sted. Yderligere bekræftes denne påstand deraf, at man mange steder kan finde rent dokumentarisk materiale, som tydeligt viser, at hvad angår opførslen i skolen, så er der for Roskilde Katedralskoles vedkommende ikke sket de helt store ændringer i de sidste århundreder, tværtimod, kan man næsten sige.

I denne forbindelse bringer Quid Novi et uddrag af Roskilde Katedralskoles kopibog for indkomne breve 1736—1804. Side 215. Hr. biskoppens skrivelse af 25. nov. 1778 angående adskillige uordner blandt disciplene i Roskilde latinske skole.

»Ved at tilbagesende de Bilager, som angaae det nylig forefaldne slette Optrin i Roskilde latinske Skole, kan jeg ikke undlade at tilkendegive min store Undseelse over saa mange Menneskers forvandede Tænkemaade, som i Stedet for at lade sig danne ved Videnskaberne til Sædelighed og smuk Opførsel, meget mere synes at udsvæve til en Grøvhed og Nederdrægtighed, der ellers ikkun forventes at have sted blandt ilde optugtede Haandværksdrengene. Da jeg selv haver slidt Skolestøvet fra Neden af, som Discipel, kan jeg nieget vel forstaa, at den øverste Lektie ugierne lader sig en Anseelse betage, hvilken fra ældgammel Tid haver været dem forbeholden, og naar den bruger sin større Anseelse kun til at afholde Børnene i de mindre Lektier fra aabenbare Usømmelighed, uden at anmase sig Ret til at revse dem med Hug eller Slag, hvilket herved strengeligt forbydes dem, saa vil man ikke have noget derimod at indvende.

Men til Ærgrelse for en eller anden Lærer, som dog ellers fortjener megen Agtelse, og i sin Post bør være hædret, samt betrygget mod al Overlast, enten at affyre Raketter og Sværmere, paa det at hele Skolen maa fyldes med Røg, eller at udmage hans Lektie med hele stokke af Hatte ophængte til Spektakel, eller at banke, slaae og mishandle nogle af hans ædfere Disciple, som ikke ville tage Del i deres Lærers ufortjente Beskiemmelse — er en Omgangsmaade, hvilken jeg som Skole-Discipel ikke havde taget Deel udi, da den røber saa megen Nedrighed, at jeg vidste ikke let at nævne nogle af mine Meddisciple som skulle have bequemet sig dertil.

Hvad M... angaar som den der endog udi Kirken haver slaaet og mishandlet sin Meddiscipel L... og desuden saa tit offentlig paa Skolen haver trodset sin Lærer, forvildet Lektien og forstyrret al Orden, da burde med al Rette til Exempel for andre ligetænkende han strax af Skolen forvises. Men da jeg ikke ved, om Advarsler ham tilforn er givet, eller Straf paa Kroppen, eller Mulct er blevet ham forhen paalagt, og jeg nødig vilde, om han dog ellers ikke findes uduelig, at Videnskabernes Vej skulde paa een Gang blive tilspærret for ham, saa kan han selv vælge af tvende:

enten at modtage offentlig Revselse af sin Lærer i Overværelse af Mutrissimo Rectore og hele Skolen, da Rector bestemmer, hvor mange Haanddask han skal have, og derefter de gradere, samt derhos give ham en skarp Irettesættelse og erklære, at, om slig beskiemmende Tugtelse ikke hjælper, bliver han uden Naade af Skolen forvist.

eller strax at forlade Skolen godvillig imod at faa et Testimonium vitæ, hvori hans forbyrdelse nøjagtig skal være beskrevet, og hvoraf en Udskrift skal uden Ophold Universitetet tilstilles, men om han vælger dette, maa det ske med hans Familiés Samtykke.

Da Forhøret endnu videre viser, at B... i Kirken ligeledes haver slaaet L... paa Øret, saa hans Næse blødt fordi han ikke havde sin Psalmebog i Haanden, men dette, skønt det viser en ubeføjet og selvtiltaget Myndighed som ingenlunde haver Sted, alligevel kan henregnes til Overilelse, og er sket uden Overlæg, saa kan B... denne Gang slippe for den Skam at modtage offentlig Revselse paa Skolen, men skal derimod, efter Mutrissimi Rectors Godtbefindende mulcteres og formanies til Sagtmodighed blandt dem, baade for sin egen Skyld og for at afværge Skolens Vanære o. s. v.

Deres højædle Velbyrdighed ville behageligt lade dette mit Brev lydeligvis i Skolen oplæse i alle Lærernes og Disciplenes Overværelse, samt derefter indføre i Skolens Protokoll.

København, den 25. Nov. 1778.

Nic. Edinger Balle.

Til Hr. Professor og Rector Tauber.

Rektor Tolderlund-Hansen 50 år

Roskildenser-Samfundets gode ven og beskytter, rektor Gustav Tolderlund-Hansen, fyldte den 2. februar 1961 50 år, og bestyrelsen aflagde besøg i rektorboligen i dagens anledning og overrakte en gave.

Ingen rektor har i højere grad end den nuværende fortjent en hjertelig tak fra Roskildenser-Samfundet, alle tidligere rektors venlighed ufortalt, for han har taget også de gamle elever til sit hjerte.

Altid er han gæstfri og venlig, når man kommer til ham, hvor travlt han end har – og travlt har han altid. Han har åbnet skolens årsskrift for Roskildenser-Samfundet, som får lov at fylde en fuld side hvert år, og han har reddet vores økonomi, der var truet af de store årgange, ved at lade rusfesten være fælles for skolen og foreningen. Ved stiftelsesfesten om efteråret møder han i kjole og hilser altid de gamle elever varmt og hjerteligt. Han agiterer blandt de nuværende elever for tilgang, således holdes på hans initiativ i samarbejde med Roskildenser-Samfundet en vinterfest på skolen for de sidste fem årgange, og ved den første i januar d. a. tegnede han personlig over 30 nye medlemmer blandt deltagerne. Efter generalforsamlingen, hvis udmærkede dirigent han hvert år er, giver han adgang til rektorboligen, som kun få af os kender indefra. Jo, han er os en god mand, og vi skylder ham en varm tak for hans interesse for os. Han er også stolt over sin skoles elevsamfund. Når kolleger kommer på besøg, skubber han diskret „Roars Kilde“ hen til dem, for han ved, at ingen skoles elevsamfund har

Rektor Tolderlund-Hansen

mange til publikation – og de undres og misunder ham.

For alt, hvad der vedrører skolen, interesserer han sig levende: administrationen, lærerkollegiet, eleverne, alle arrangementer og praktiske forhold, så han har nok om ørene, ikke mindst nu, da den nye skoleordning er trådt i kraft, og alene pladsforholdene giver bunker af problemer. Men han tager det hele i stiv arm og ved smidigt samarbejde til alle sider, når han altid frem til det bedst mulige resultat. Skolen har aldrig før kunnet få bevillinger, men han har skaffet sådanne frem en masse. Hvorledes bærer man sig nu ad med sådan noget? Jo, man indbyder alle de myndigheder, hvem slige sager sorterer under, til en god frokost i rektorboligen,

hvor man så i fællesskab snakker om tingene og ser på dem bagefter. Det er en mere frugtbar praksis end at lade ansøgninger passere over upersonlige skriveborde i diverse ministerier. Rektor havde i hvert fald succes. Nu vil han have en hel ny skole, og han skal nok få den, og vi under ham den af fuldt hjerte. Han vil fylde den med liv og ånd.

Rektor ønsker ikke, at skolen skal være en stat i staten, tværtimod. Derfor søger han at skabe så mange berøringsflader udadtil som overhovedet muligt. Hans forældremøder er storstilede arrangementer, og han er en stærkt benyttet foredragsholder ved møder i byen og omegnen. Han er lærebogsforfatter, organisationsmand og meget mere, og han

har tid til det altsammen – og energi og lyst og evner.

Da han første gang var gæst i Roskildenser-Samfundet, fortalte han om et stauedebed i rektorhaven, fordi det for ham var blevet et symbol på skolens liv. „Hvis man lader alting vokse“, sagde rektor, „kvæler det hinanden, men man skal værne om det, der har værdi og give det vækstbetingelser. Bagest i bedet står nogle høje gule stauder, der ligesom dannede en baggrund for alle de andre blomster. De blev for mig et billede på Roskildenser-Samfundet, og det er mit håb og mit ønske, at denne forening må trives og blomstre til pyrd og ære for skolen“.

Enhver vil forstå, at en rektor, der taler således, har vundet vore hjerter.

Roskildenser-Samfundet.

Lektor Schoustrup og musiklivet i Roskilde

Tidligere presseattaché ved Det kgl. Teater, Vald. Willumsen, fortæller om sin gamle lærer, lektor Schoustrup, og om hans betydning for musiklivet i Roskilde.

Når jeg tænker tilbage på min skoletid, knytter mine lyseste minder sig bestandig til min yndlingslærer, lektor William Schoustrup, min første fransk- og latinlærer. Tysk havde aldrig interesseret mig, men fra den dag jeg som elleveårig i femte forberedelsesklasse ved Maglekildebakken hos Schoustrup lærte min første franske gløse „le jardin“ i Juugs franske læsebog, vågnede min sproginteresse, og da jeg det følgende år rykkede op i „første studerende klasse“ i den gamle katedralskole på Domkirkepladsen, var det atter skolens yngste – eneste unge – lærer, den trediveårige adjunkt Schoustrup, der

skulle introducere mig til sprog nummer to, latinen.

Den daglige latintime og de tre ugentlige fransktimer var lyspunkterne i mine skoleår – egentlig de eneste fag, der havde min fulde interesse.

Men det var forøvrigt ikke alene de to sprog, der knyttede mig så nær til min unge lærer. Musikken, som vi begge elskede, ikke mindst klaverspillet, som vi begge dyrkede med stor iver, var vor fælles altoverskyggende interesse.

Jeg var lykkelig og stolt, når Skoustrup i latintimen pludselig spurgte mig, om hvor langt jeg var nået i mit klaverstudium og indbød mig til at aflægge besøg i hans lille ungarlehjem i overlæge Schiøtz' hus på Bondethinget og spille for ham, så han kunne følge min pianistiske udvikling.

Billedet er taget for to år siden, da Schoustrup lige var fyldt 100 og Willumsen 80 år.

Schoustrups musiklilet fik iøvrigt en stor betydning for musiklivet i den gamle kongestad. I mine første barneår i firsernes Roskilde måtte de musikinteresserede borgere nøjes med én koncert om året. Domkirken fyldtes, når domorganisten, den gamle internationalt berømte orgelspiller og komponist Hans Mathisson-Hansen kaldte til sin årlige kirkekoncert, altid med assistance af landets fornemste instrumentister og sangere. Det var årets store, og som sagt eneste, musikoplevelse – for mig en fuldkommen åbenbaring. Fra jeg var 6-7 år gammel, tog min mor mig hvert år med til denne højtid.

Men i begyndelse af halvfemserne tog Schoustrup initiativet til oprettelsen af en musikforening. Med et beskedent medlemsantal og et yderst beskedent medlemskontingent startede så koncerterne i Latinskolens solennitetssal.

Takket være Schoustrups ven og medhjælper, den elskelige domkantor Viggo Jähnigen, der var uhyre populær i københavnske musikkredse, lykkedes det at sammensætte de fineste programmer: Niels Juel Simonsen, Peter Cornelius, Viggo Bielefeldt, Fini Henriques var faste årlige gæster; og her i skolens sal hørte jeg for første gang de unge debutanter, de senere så berømte kammersangerinder Ida Møller, Emilie Ulrich og Margrethe Lendrop.

Det var ikke fyrstelige honorarer, den unge forening kunne byde berømthederne: rejsepenge, der i datiden ikke oversteg et par kroner; middag i Jähnigens hyggelige hjem på Måglekildebakken før koncerten og „lidt fest“ før hjemrejsen til hovedstaden med sidste tog!

Men i løbet af få år var både medlemsantal og kontingent steget, så koncerterne kunne

flytte til teatersalen på „Hotel Prinsen“. Den store sal var fuld til sidste plads ved de tre musikaftener pr. sæson. En halv snes af skolens musikalske disciple – deriblandt jeg – var stadig inviteret til alle tre koncerter. Vor musikultur lå foranden stærkt på sinde.

Fra starten, til han i 1922 forlod Roskilde, var lektor Schoustrup byens musikforening en vidunderlig formand, og i byens musikliv var han den aldrig svigtende primus motor.

Vald. Willumsen.

Et levende festskrift om en tusindårig kirke

Arthur Fangs skildring af Roskilde Domkirkes historie

Af festskrifter i anledning af 50- eller 100-års jubilæer har vi i vor tid set en lang række og ofte med interesse deri læst om udviklingen af den eller den virksomhed eller forening, hvis oprindelse ligger så langt tilbage som et helt eller halvt sekel. Men hvad er 100 år mod 1000?

Skulle et så fornemt jubilæum som Roskil-

de-kirkens ikke fortjene et dertil svarende festskrift?

Det har fået det.

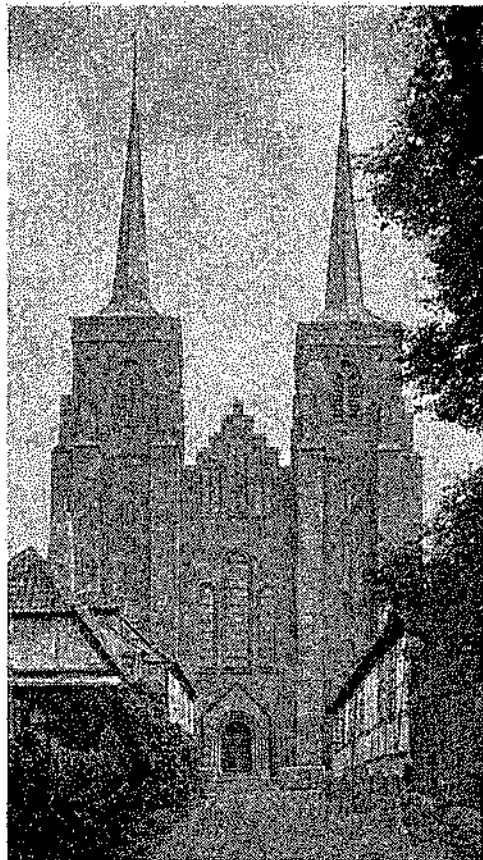
Roskilde domsogns menighedsråd er gået det rigtige sted hen med opgaven, nemlig til den mand, der gennem et langt liv i pennens tjeneste utrætteligt har holdt Roskildes store fortid op for os og gjort den levende i vort sind: Arthur Fang.

Lad navnet stå alene. Det er stort nok til det.

Arthur Fang understreger ofte, at han ikke må betragtes som forsker eller videnskabsmand, men er journalist — og det er lykkeligt, for det betyder, at han evner at gøre sit stof levende for den almene, forudsætningsløse læser. Det betyder ganske simpelt, at han kan fortælle — og det er en kunst, som såre få magter.

Arthur Fangs viden om Roskilde i svundne tider er uhyre omfattende, men hans stil tynnes aldrig af de mange facts, fordi han evner at udkrystallisere det essentielle i det, han beretter om. Det er Voltaire, der har sagt, at kunsten at være kedelig består i at ville have det hele med. Arthur Fang er aldrig kedelig.

Festskriftet »Roskilde Domkirke gennem 1000 år« er et træfsikkert eksempel på Arthur Fangs »teknik«. Man betænke, hvor overordentligt stort et materiale, der er til rådighed, og så er det lykkedes forfatteren i et skrift på 160 sider, hvoraf det pragtfulde billedmateriale, hidrørende fra Nationalmuseets storværk om Danmarks kirker, fylder den

ene tredjedel, at inddække, hvad bogens titel lover, uden at noget væsentligt savnes.

Det er overlegent dygtigt gjort.

To trækirker og to frådrenskirker rejser sig for vore øjne på samme plads, hvor biskop Absalon i 1170'erne påbegyndte opførelsen af den endnu stående teglstenskatedral, og den følger vi så op gennem århundredernes pragt og rigdom, forfald og fattigdom og lykkelige genrejsning i forrige århundrede. Vi hilser på markante skikkelser, der på forskellig måde har præget kirken gennem de 1000 år, og vi hører om de historiske og kirkelige begivenheder, der har haft kirken som ramme.

Om Roskilde-biskoppen i middelalderen berettes, at han var den rigeste af alle Nordens prælater incl. ærkebiskopperne og ejede mere jordegods end kongen, og om Roskilde Domkapitel, at det var det største og rigeste af alle. Det er gået tilbage siden da. Nej, hvad udad er tabt er indad vundet.

Roskilde Domkirke er stadig rig. Her tænkes ikke på dens kapitaler, men på den åndelige rigdom, der ligger i, at denne pragtfulde domkirke med sit fornemme inventar, ejes af os alle. Det er vores kirke, Gud til ære, os til gavn. Arthur Fangs bog hjælper os til at besinde os på denne rigdom og værdsætte den.

Om domkirkens skatte får vi besked, men ikke et øjeblik i turistførerstil. Tingene placeres i tiden, hvor det er muligt. Kun mere specielle seværdigheder, som orglet, Per Døver og Kirsten Kimer og kongesøjlen, behandles som særlige afsnit.

Af det katolske højkor og kannikekor gives en malende beskrivelse. Her skal blot citeres, hvad der fortælles om de to gotiske spir af træ, der fordum flankerede døren ind til det lukkede kor, men senere blev flyttet ud til deres nuværende pladser op ad pillerne, hvor de ikke kommer til deres ret: »De hører til blandt domkirkens fineste kunstværker og er som et forfined billede på udenlandske katedralers gennemsigtige blomsterstands-spir i sandsten«.

Tænk, hvad domkirken skylder Christian IV: spirene, altertavlen, prædikestøben, kongestolen, Frederik den II's monument og eget gråkapel med smedejernsportene. På den

baggrund kan vi lettere tilgive hans forgænger, der efter reformationen grundigt plyndrede domkirken for at skaffe penge til fablelige krige, ak ja.

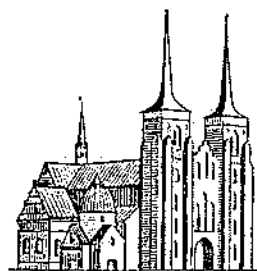
Nå, Roskilde-borgerne har ikke været for gode. Vi hører om den berygtede domkirkeauktion så sent som 1806, hvor sjældne kostbarheder bortsolgtes for en slik, og det blot fordi kirkeinspektionen kævledes med domkirkeværgen. Når denne ikke ville have sælgerne solgt, ja, så skulle de sælges.

Mærkeligt er det at læse om, at domkirken under svenske-krigene blev så fattig, at den ganske forfaldt. Endnu 50 år efter manglede der omtrent 1000 ruder og 23 hele vinduer. At overvære gudstjenesten ved vintertid må have krævet et godt helbred.

Kongebegravelsernes ceremoniel gennem tidene er et kapitel for sig. Andre afsnit handler om Absalonsbuen, dronning Margrethe, biskop Oluf Mortensen, reformationen og de sidste kongekapeller for blot at nævne nogle. Der er 21 kapitler i alt, alle skrevet med samme veloplagthed. Arthur Fangs fremstilling er klar, uden svulst og frase, men med en bunden varme bag ordene, der stundom folder sig ud som poesi. Når man lukker bogen, véd man noget om Roskilde Domkirke og er kommet til at værdsætte den dybere og rigere end før.

Læs bogen, et såvel i indhold som udstyr stateligt værk.

Hans Røno.

Bogen, der koster 10 kroner, fås i alle boglæder.

Roskilde - Chile

Roskilde — det er ikke bare navnet på en by. Det er også barndom, skole, ungdom, baller, sorger, glæder, forelskelser, afsked, og nu minder af de allerbedste. Det er en stor del af mit liv.

I februar 1961 sad jeg en dag i min have i verdens sydligste land blandt figen, druer, fersken, abrikoser, mandler, appelsiner, citroner, vandmeloner, kvæder, æbler, pærer og mange andre ting. Det var 34 graders varme. Postbudet kom cyklende og bragte mig »Roars Kilde« med Jørgen Andersen-Rosendals »stil«. Mindet lader som ingen ting.

Til hverdag lader de som ingen ting, men nu strømmer de ind over mig, lige som dengang da Jørgen besøgte mig. Da jeg ved læsningen kom til »Kildekalk« bag i bladet, så jeg, at der stod: Hvorfor er der aldrig nogen, der frivilligt sender et bidrag til bladet? Det vil jeg nu gøre, og jeg vil sende en hilsen fra en roskildenser, der blev chilenser:

Gid alle de unge, der nu udgår fra Katedralskolen, må have lige så gode minder derfra, som jeg har.

Roskilde Domkirke er her i mine stuer, på malerier, på askebæger og på billederne i mit album fra skolen og skolegården.

Skæbnen ville, at jeg skulle bo i den anden ende af jordkloden på en gård i Chile, hvor jeg nu har været i 30 år. Tre gange har jeg været hjemme i Danmark i al den tid, og det vigtigste ved mine besøg var at komme ned til Roskilde. I 1959 i juni måned drøede flyvemaskinen pludseligt hen over Roskilde efter 42 timers flyvning. Al træthed forsvandt. Det er vel kun en udlandsdanske, der kan forstå den følelse af uendelig lykke, jeg følte ved synet af byen med blændende solskin over domkirken, Katedralskolen, fjorden og Bose-rup. Få minutter efter var vi i Kastrup.

Jeg betragter skoletiden som et meget lykkeligt afsnit af mit liv. Først i Palægården, da jeg gik i „Hønseskolen“ hos frk. Lønholdt, og derefter de tre gymnasieår i latinskolen hos rektor Boëtius. Netop i de år, hvor det gror og gærer i en ung piges sind. Selvefølge-

lig faldt der af og til et par tårer, når lektor Heuer ikke forstod mit franske eller lektor Schönau ikke mit latinske, som forøvrigt er kommet mig meget til gode her, hvor vi taler spansk. Lektor Ingerslev »konnte es doch verstehen«. Fru Morthorst fik os til at springe og balancere i gymnastiksalen, og domkantor Bangert, som dengang var sanglærer ved skolen, holdt sig for ørene, når jeg oplod min røst og sang sammen med Inge. Frk. Schiøtz og »onkel Axel« Sørensen tog på dejlige og sjove ture med os, og dr. Arnhung fortvivlede i historietimerne.

De tre gange, jeg har været hjemme i Danmark, har hver gang været til studenterjubilæer. Sidst var det til 30 års jubilæet, hvor 12 af holdet samledes hos Poul B. Christensen, der er gift med Britta Bjarnholt, dernæst hos Inge Seyer-Hansen, Gertrud Lømholt, Fritz Wern og tilsidst afskedsfest hos Asger Varming i Roskilde. Det er vist meget få år-gange, der har holdt så godt sammen, men alle mine gamle klassekammerater er nu også ualmindelig søde og trofaste.

En dag tog jeg en tur rundt i Roskilde helt alene. Jeg måtte ned på Sct. Ibs kirkegård og plukke violer ved siden af det lyserøde hus. Jeg måtte op til domkirken, hvor jeg var blevet konfirmeret, og hvor min søster Alice blev gift. Jeg måtte ud på kirkegården og tilbringe en stille stund ved min fars grav. Og naturligvis måtte jeg hen på latinskolen. Det var søndag, og porten var lukket, men da jeg hørte en hund gø voldsomt indenfor, dundrede jeg på og blev lukket ind. Mon nogen anden gammel elev har været på skolen efter så mange års forløb? Det var som om de mellemiggende år faldt bort, og man så og hørte næsten alt, som det var dengang i 1929. Det var en stor oplevelse.

Derefter gik jeg ned i Byparken, i Klostermarken og Berte Margretheanlægget, og jeg var ikke alene nogen steder. De venner og veninder, der delte min ungdom med mig for 30 år siden, var med mig alle vegne. I Byparken tænkte jeg på kælkningen om vinteren (jeg har ikke set sne siden) og på sommerens

adstadige promenader til musik. I Klostermarken tænkte jeg på skøjteløb på søerne, hvor jeg traf lille Johannes fra Sct. Hans hospital. Han var ca. 65 år og kun 140 cm høj. Hvor var han sød, når han gemte sine rosiner under en sten og som en stor nåde af og til gav mig to af dem. Der kunne gå flere dage, hvor han ikke fik lov til at gå ud, men så meget større var hans glæde, når han kom igen. Så småløb han med små hop engang imellem, så hatten røg om i nakken, hen til sin sten med rosinerne.

For fem år siden fik min søn et stipendium og rejste til Danmark for at lære sin mors fædreland at kende. Han gik ind i skolegården og blev fotograferet sammen med min mor på den bæk, hvor jeg så tit har siddet selv. De ved begge to, hvor meget den betyder for mig.

Det er lidt af en strid at kæmpe sig til at falde til ro i et vildtfremmed land, men når man har så mange gode minder og venner i det gamle land, får man rygrad og pligt til at repræsentere dem, så godt man kan.

Når længslen, som vi udlandsdanskere ikke kan undgå at føle, overvælder mig, tænker jeg paa Roskilde, dens værdifulde indsats i min opdragelse, dens specielle hygge, og så går det igen. Ingen steder i verden er der så hyggeligt som hjemme i Danmark.

Også herude har jeg haft Roskilde lige ind ad døren. Jørgen Andersen-Rosendal, Stefan Barner-Rasmussen, Hakon Mielche, Johannes Humlum og Anker Jensen. De har alle fundet herved til verdens ende, og Roskilde blev levende for mig igen.

Skulle nogen af »Roars Kilde«s læsere komme til Chile, er de hjerteligt velkomne i mit hjem. Det er altid en glæde at træffe landsmænd her, hvor jeg bor mellem alle mulige nationaliteter. Min adresse er: Elsa Krarup, Casilla 109, Calera, Chile, Sydamerika.

Jeg vil slutte med en tak til Roskilde Katedralskole, til dens lærere og til alle mine kammerater. I forening har de bidraget til alle mine gode minder, som jeg stadig lever på.

Elsa Krarup, f. Hjort. Student 1929.

Fra skolestue og studerekammer

Fru Gunyar Lauritsen, gift med rektor Lauritsen, har udarbejdet et værk på 174 dupliserede sider, der bærer ovenstående titel.

Bogen omhandler alt, hvad fru Lauritsen har interesseret sig for og studeret gennem årene, og det er ikke småting. Tro nu ikke, at det drejer sig om huslige sysler såsom madlavning og håndarbejder. Nej, det er andet og mere. Værket har fem afsnit, og de hedder: de romanske sprog, de store folkevandringer, kristendommens udbredelse, kalenderen og kronologien.

Der er alt, lige fra en storartet og letfattelig oversigt over den latinske grammatik til hvordan man regner ud, hvornår det har været og vil blive påske indtil år 2000. Ind imellem fortæller fru Lauritsen i store træk om det romerske kejserrige, om folkevandringerne, om vikingetogterne, om katolicismen og protestantismen, om den gregorianske kalender og meget, meget mere. Det er både en lærd og en fornøjelig bog, som bærer vidnesbyrd om forfatterindens levende ånd og vidtspændende interesser.

Redaktøren.

Årets jubilarer

S. E. & O.

60 års jubilarer

Studenter 1901

Andersen, N. P., senere: *Arnstedt*, fhv. gesandt, afgået v. døden.
Balslev, J. V., civilingeniør, afgået v. døden.
Brøndsted, G. K., fhv. lektor, Bagsværdvej 248, Bagsværd.
Flensborg, Andreas, boghandler, afgået v. døden.
Frederiksen, Arthur, nu: *Fang*, direktør, Havnevej 25, Roskilde.
Frederiksen, Carl Bernhard, stud. jur., afgået v. døden 1904.
Hansen, Max, fabrikant, afgået v. døden i Brasilien.
Hauch, Adam, kontorist, afgået v. døden 1913.
Pontoppidan, Erik, export manager, afgået v. døden.
Poulsen, Martin, fhv. sognepræst, Ordrupvej 32, Charlottenlund.
Reventlow, Edv., fhv. ambassadør, lensgreve, Østbanegade 21, Kbhvn. K.

Realister 1901

Ablefeldt-Laurvig, H. B., greve, Stensballegaard, Horsens.
Andersen, R., kontorchef, afgået v. døden.
Conradsen, H. E., ingeniør, afgået v. døden.
Fleischer, A. F., udvandet til Canada.
Frederiksen, Oscar, grosserer, afgået v. døden.
Jensen, J. K., pensionist, Overskousvej 2, Valby.
Hove, K. Mortensen, gartner, Sandvad, Jellinge.
Nielsen, O. P., overkontrollør, ukendt opholdssted.
Pedersen, P. L., gårdejer, Ørumgaard pr. Frederikssund.
Thorsen, Axel, kontorist, afgået v. døden 1908.

4. klasses hovedeksamen 1901

Augsburg, Henrik, kommandør, Bloksbjerg 20, Klampenborg.
Nielsen, H., nu: *Nielsen-Suensved*, direktør, Gråsten.
Petersen, H. G., distriktbaneinspektør, Gratiavej 14, Snekkersten.
Vedel, K., bankprokurist, afgået v. døden.

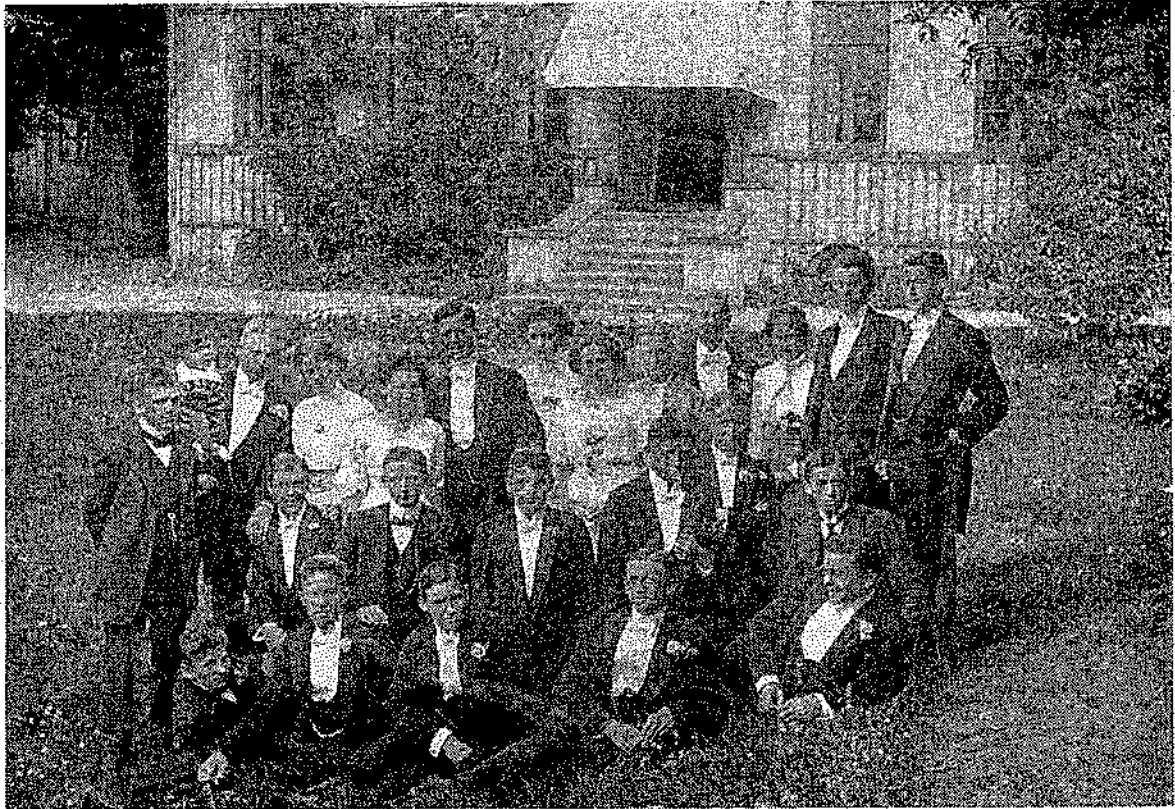
50 års jubilarer

Studenter 1911, spr.

Bang, Birger H., direktør, Kongensgade 11, Nykøbing F.
Flensborg, Clara, gift *Hammerich*, Solbakkevej 66, Gentofte.
Gammeltoft, Asta, gift *Mathiasen*, Grønnemoseallé 101, Søborg.
Glahn, Doris C., gift *Bjorling*, St. Kjeldsgade 14, Kbhvn. Ø.
Hammerich, Anna C., fuldmægtig, Jægersborg Allé 189, Gentofte.
Hjorth, A. V. S., bankkasserer, afgået v. døden.
Jensen, Alfred, sekretær, afgået v. døden.
Jensen, H. M., senere: *Hou-Jensen*, professor, afgået v. døden.
Nielsen, Anton, dommer, Hobro.
Nielsen, K. Blicher, overlærer, Langelandsvej 4, Korsør.
Nielsen, K. Danholm, maler, afgået v. døden.
Schultz, Sigurd, museumsdirektør, Sdr. Fasanvej 61, Kbhvn. F.
Voss, Inger, gift *Holten*, Langesvej 37, Hillerød.

Studenter 1911, mat.

Hansen, Em., professor, Nørre Allé 51, Kbhvn. N.
Jensen, Sv. O., nu: *Aundal*, pens. kommunelærer, Åbjergvej 12 M, Valby.
Laurup-Larsen, S. K., fabrikinspektør, cand. polyt., Åbildgårdsvej 24, Virum.

50 års studenterjubilarene

Nielsen, A. G., nu: *Gullestrup*, læge, Give.
Nielsen, Johannes, lærer, afgået v. døden.
Pedersen, Peder, lektor, afgået v. døden.
Schaltz, Herman, bankdirektør, afgået v. døden.
Scheving, B. G., dommerfuldmægtig, afgået v. døden.

Realister 1911

Conradsen, Karen Margrethe, snedkermester, afgået v. døden.
Fabricius, J. F., statsaut. revisor, afgået v. døden.
Gammeltoft, Erna, gift *Christensen*, f. t. i udlandet.
Hansen, Martin, overlærer, Hovedgaden 26, Hedehusene.
Hansen, Michala, exam. jur., gift *Christiansen*, afgået v. døden.
Heckscher, Ebba, gift *Simonsen*, Christiansvej 4, Charlottenlund.
Henriksen, A. T., fhv. gårdejer, Fælledvej 31, Roskilde.
Höltzer, Carla, gift *Jensen*, Borgediget 12, Roskilde.
Jensen, Georg, fhv. vognmand, Køgevej 66, Tåstrup.
Jøppesen, Holger L., grosserer, Dronn. Margrethes Vej 16, Roskilde.
Jørgensen, Kaj, repræsentant, Frederiksborgvej 121, Roskilde.
Kragh, Helga Elisabeth, overassistent, Vigerslev Allé 30, Valby.
Petersen, Dagny H., overlærer, Østergade 4, Hedehusene.
Schaltz, K., købmand, afgået v. døden.
Skaarup, Sofie, gift *Willumsen*, afgået v. døden.
Thomsen, T. P., revisor, Kroghsgade 1, Kbhvn. Ø.

40 års jubilarer

Studenter 1921, spr.

Bredsdorff, Harald, forstander, Lærerskolen, Ollerup.
Buch, Ingeborg, gift *Havsteen*, Classensgade 72, Kbhvn. Ø.

Bæksted, Inger, cand. mag., gift *Stærmose*, Højstrupvej 93, Brønshøj.
Gade, Tage, teglværksinspektør, ukendt opholdssted.
Grubbe, Markvard, direktør, Vesterbrogade 178, Kbhvn. V.
Bro-Jørgensen, Jens Olav, mag. art., arkivar i Rigsarkivet, Strandvejen 36 A, Hellerup.
Lund-Andersen, Otto, landsdommer, Hammerensgade 1, Kbhvn. K.
Poulsen, Bodil, gift *Bruun*, Fortunvej 9, Charlottenlund.
Sandø-Petersen, Inge, gift *Nissen*, Antvorskov Højskole, Slagelse.

Studenter 1921, mat.

Agertoft, Holger, afdelingschef, cand. jur., Tryggevaldevej 106, Brønshøj.
Andersen, Alfred, kontorchef, cand. polyt, Dronn. Margrethes Vej 38, Roskilde.
Godwin, Svend, økonomiinspektør, cand. polit., Borgevej 28, Lyngby.
Johannsen, Svend, repræsentant, Odinsvej 22, Åbyhøj.
Kjær, Inge, gift *Spøbr*, Møllevej 1, Sorø.
Knudsen, Karl Otto, læge, afgået v. døden.
Lassen, Else M., gift *Rostoft*, overlærer, Vestermarie Allé 22, Kastrup.
Nielsen, Niels Birger, civilingeniør, Peter Bangsvej 155, Kbhvn. F.
Nielsen, Tage F. G., arkitekt, Køge.
Pedersen, L. Otto, nu: *Øther*, landsretssagfører, Kordilgade 36, Kalundborg.
Sandø-Pedersen, Erling, civilingeniør, Chr. X's Allé 67, Lyngby.

Realister 1921

Andersen, Hans Chr., direktør, Bondetinget 22, Roskilde.
Bach, Lilly, lærerinde, Fælledvej 1, Roskilde.
Bruun, Inge, gift *Fischer*, Vårkærsigvej 10, Viby Jyll.
Buttrup, Frode, fuldmægtig, Willemoesgade 76, Kbhvn. Ø.
Gade, Svend, møllereparatør, udvandret til Canada.
Hansen, Karen, gift *Eriksen*, afgået v. døden.
Hartz, Lauritz B., kunstmaler, Sverrigsgade 14, Kbhvn. S.
Holm, Henning, nu: *Malling-Holm*, fabrikant, Joachim Larsensvej 16, Kbhvn. F.
Lange, Thorbjørn, fabrikant, Køgevej 58, Tåstrup.
Moltke, Christian F., cand. pharm., Peter Bangsvej 85, Kbhvn. F.
Mourier, Zelig, gift *Wielnch*, afgået v. døden.
Nielsen, Børge K., udvandret til Skotland.
Nielsen, Carl Chr., trikotagehandler, Gotfred Rothsvej 8, Charlottenlund.
Nielsen, Kaj Svarre, bankprokurist, Haynevej 16, Roskilde.
Poulsen, Knud, direktør, Parkvej 28, Virum.
Rasmussen, Erik Neergaard, handelsgartner, Næstvedvej 235, Ringsted.
Sandø-Pedersen, nu: *Sandø*, direktør, Tornevangsvej 4, Birkerød.
Schultz, Christian, gårdejer, Kværkeby Møllegaard, Kværkeby.
Schultz, Margrethe, sygeplejerske, afgået v. døden.
Sørensen, Poul, fhv. socialminister, M.F., Skovshovedvej 36, Charlottenlund.
Schmidt-Wangenheim, Gerda, gift *Buchwald*, Høyrups Allé 8, Hellerup.

25 års jubilarer

Studenter 1936, spr.

Albrechtsen, Bodil, gift *Otto*, Ll. Strandstræde 20, Kbhvn. K.
Barner, Else, adjunkt, Skeltoftevej 74, Lyngby.
Bitsch-Christensen, Anne Marie, gift *Schou*, grosserer, Henningsensallé 1, Hellerup.
Frederiksen, Aase B., gift *Krasinikoff*, Østerbrogade 46, Kbhvn. Ø.
Hellborn, Frits Erik, kontorchef, cand. jur., Ridebanevang 11, Gentofte.
Holm, Grethe, gift *Eirby*, læge, Hobrovej 9, Ålborg.
Jensen, Ellinor, overlærer, Gammellosevej 333, Bagsværd.
Madsen, Dagny Skov, gift *Mikkelsen*, Odinsvej 8, Høng.
Nors, Kate, gift *Heilbo*, inspektørboligen, Statsfængslet, Horsens.
Petersen, Ulla Søgren, gift *Larsen*, Enighedsvej 10, Tåstrup.
Sander, Margrethe, gift *Albrechtsen*, Tingvej 7, Haslev.
Teglbjærg, Anna E., lærerinde, Kontorvej 65, Søborg.

Studenter 1936, mat.

Andersen, Esther, arkitekt, afgået v. døden 22/2 54.
Hvidkjær, Børge, arkitekt M.A.A., Nordre Allé 39, Glostrup.
Jensen, Poul Due, ekspeditionssekretær, cand. polit., Tårnvej 322, Valby.
Jensen, Walther Dybdahl, materialhandler, cand. pharm. & jur., Skomagergade 20, Roskilde.
Knudsen, Bernt, læge, Allehelgensgade 7, Roskilde.
Lauritsen, Leif, landsretssagfører, Voldgården, Gåsestræde, Svendborg.
Nebelong, Bent, højesteretssagfører, Strandøre 8 C, Kbhvn. Ø.
Nielsen, Karen Else, læge, dr. med., Østerbrogade 196, Kbhvn. Ø.
Olsen, Fritz Truongott, ingeniør, afgået v. døden 27/9 55.
Schmidt, Asger, S.A.S., Stockholm.
Støvring-Nielsen, Jens, civilingeniør, Hjaljarp, Sverige.
Thorsen, Svend, dyrlæge, Sølsortvej 8, Roskilde.

Realister 1936

Beck, Lydia, gift *Johansen*, Rytterskolehøj 10, Brønshøj.
Brønnum-Hansen, Christian, regnskabschef, C. L. Ibsensvej 11, Gentofte.
Danielsen, Preben, proprietær, afgået v. døden 8/7 46.
Fleischer, Børge S., industrikonsulent, ingeniør, Frederiksborgvej 169, Roskilde.
Frandsen, Erik, radiotekniker, Roslev Allé 5, Herlev.
Hansen, Else Snedker, gift *Reitz*, Fæstevej 2, Gentofte.
Hoff-Møller, Arne, arkitekt M.A.A., Dronn. Sofies Vej 7, Roskilde.
Jensen, Børge Emil, nu: *Paltov*, bankfuldmægtig, Lindbjerg 53, Åbenrå.
Jørgensen, Harry, nu: *Lundmark*, Cort Adelersgade 8, Kbhvn. K.
Knudsen, Else, Uglevej 23, Kbhvn. NV.
Lund, Henning, lærer, Nr. Broby.
Mårstrand, Ida, gift *Blønd*, Sdr. Landevej 85, Sønderborg.
Müller, Jørgen, landbrugskonsulent, Maglegård, Gadstrup.
Olsen, Ernst Truongott, fabrikant, Frederiksborgvej 153, Roskilde.
Olsen, Ole John, Forsythiavej 9, Vindinge, Roskilde.
Petersen, Kirsten Nygaard, gift *Volsing*, Gertsvej 12, Kbhvn. S.
Petersen, Olfert, ingeniør, Banemærksvej 51, Glostrup.
Rhedin, Christian, landsretssagfører, Bækkevang 15, Lyngby.
Sigvardt, Børge, afgået v. døden 25/9 54.
Tuxen, Jens, læge, Jernbanevej 13 A, Frøderikssund.
v. Witrock, Ellinor, gift *Aller*, Molkomsbacken 24, Farsta I, Sverige.
Øris, Mary, forvaltningsleder, Eget Bo 13, Roskilde.

Bestyrelsen bringer assurandør Erik Carstensen og professorinde Clara Hammerich en kammeratlig tak for værdifuldt medarbejderskab med hénholdsvis 25 års jubilarerne og 50 års studenter-jubilarerne.

Enhver rettelse til jubilarlisten, hvis mangelfuldhed skyldes redaktør Povl Engeltofts tid, modtages med tak.

Ikke-medlemmer blandt årets jubilarer kan blive medlemmer ved at udfylde og afsende vedlagte indbetalingskort og derefter fremtidig hvert år modtage R. K.

Fest for de unge

For første, men utvivlsomt ikke for sidste gang, blev der lørdag den 21. januar på Roskilde Katedralskole holdt en helt ny form for fest, og lad det være sagt med det samme: premieren blev den store succes.

Men først en kort forklaring om forhistorien til den selskabelige sammenkomst. Det stadig stigende elevantal på skolen har voldt mange kvaler og således også for gymnasteforeningen „Hroar“, for hvem det har været et stadig større og større problem at skaffe plads til de mange, der deltager i foreningens fester. Vanskelighederne er ikke blevet mindre af, at ikke så få gamle elever møder frem til festerne, en ordning, som skolen har støttet, fordi man fandt, det var værd at bevare forbindelsen med de gamle elever.

I erkendelse af at det viste sig umuligt at fortsætte som hidtil, blev der sidste efterår ført en række forhandlinger mellem skolen, „Hroar“ og Roskildenser-Samfundet med henblik på at finde frem til en ny form for fester, som de yngre årgange af de tidligere elever kunne deltage i. Ikke mindst Roskildenser-Samfundet var interesseret i, at der blev skabt en fest for de yngste årgange af de gamle elever, idet samfundet gennem sine to årlige fester, dimittendfesten om sommeren og jubilar- og stiftelsesfesten om efteråret, ikke i den udstrækning, det var ønskeligt, kom i kontakt med de unge udgåede elever.

De indledende drøftelser førte hurtigt til et positivt resultat, ligesom det bl. a. ved stor imødekommenhed fra rektor Tolderlund-Hansens side lykkedes at finde frem til en række talenter – rekrutteret blandt de yngste årgange af tidligere elever – til at forestå underholdningen.

Til festen blev indbudt de sidste fem årgange, 3. g'erne og skolens lærerpersonale, og der tilmeldte sig hurtigt så mange, at det næsten var umuligt at huse dem alle.

Festen indledtes med en spisning i gymnastiksalen, hvor der blev budt velkommen af rektor og af Roskildenser-Samfundets formand, Hans Rønø. Under spisningen, hvor

flere sange satte stemningen i vejret, blev der endvidere talt af lektor K. Whitta Jørgensen samt af formanden for „Hroar“, Njels Felding.

Den helt igennem vellykkede fest sluttede med bal i skolens festsal, hvor der også blev budt på en glimrende underholdning arrangeret af talenttruppen under Whitta Jørgensens kyndige vejledning. Underholdningen formede sig som en aktuel og moderne revy, hvori bl. a. medvirkede Helle Flensborg, Hanne Møller, Lone Poulsen, Johs. Irgens, Ole Andresen og mange flere, som alle ydede deres bedste.

Roskildenser-Samfundet håber, at det ikke bliver sidste gang, disse unge dygtige skuespillere vil medvirke ved festen for de unge.

Mogens Røest-Hansen.

P.S.: Med glæde noterer vi, at rektor under festen skaffede over 30 nye medlemmer til Roskildenser-Samfundet.

Skolen set med en udlændings øjne

Else Budtz Olsen er fra Brisbane i Australien. Hendes far er dansk og ville derfor gerne have, at hans datter lærte det danske sprog og Danmark at kende. Hun er 17 år og har fulgt undervisningen på skolen i forskellige klasser i gymnasiet siden februar i år. Her fortæller hun om sine indtryk af livet i en dansk skole.

Aldrig har jeg gået i en skole med en så fornøjelig, uformel og utvungen atmosfære, som hersker i Roskilde Katedralskole, og jeg har endda gået i mange skoler. Da jeg kom til en dansk skole efter mange år i Sydafrika og Australien, var der naturligvis meget, der var nyt og overraskende for mig, men det, der slog mig mest, var den almindelige tvangsfrihed, der rådede på denne skole.

Hvor er det rart at kunne have det tøj på, man har lyst til, og ikke være tvunget til at gå i en uniform, der altid skal se perfekt ud. Den vigtigste begrundelse for en skoleuniform er, at alle eleverne skal se ens ud, så der ikke bliver nogen konkurrence. Naturligvis særligt blandt pigerne. Men i denne skole har jeg ikke bemærket nogen konkurrerende ånd med hensyn til tøj.

Mangelen på reglementer og forbud i Roskilde Katedralskole er meget behagelig. I Sydafrika og Australien blev der lagt hånd på os på alle måder, og vi blev straffet for de mindste forseelser af frygt for, at vi ellers skulle blive helt ustyrlige. Det er godt med disciplin, men jeg har altid været modstander af, at man sætter seksten-årige i skammekrogen for at have snakket i timen. Jeg er glad for, at det er helt anderledes i denne skole. Fordi lærerne troede, at vi ikke var i stand til at opføre os ordentligt, generede vi dem så meget som muligt og opførte os ofte barnligt. Det var meget sjældent, at vi stod på god fod med dem. Atmosfæren her er meget mere fornøjelig og fri, og da eleverne bliver behandlet som ansvarsbevidste mennesker, opfører de sig selvfølgelig også som sådanne. Der er ingen grund til frygtelige

straffe som »at skrive sætninger« eller »at sidde efter«.

Efter at have gået i pigeskole i mange år er undervisning sammen med drenge naturligvis mærkelig for mig, men jeg synes, at det er en vældig god ide. Der er så mange flere ting, der er mulige i en fællesskole, som f. eks. et ordentligt sangkor, skolekomedier og baller. Jeg er meget imponeret over alle ekstraforanstaltningerne i den retning ved denne skole. Hård disciplin spiller ikke så stor rolle, og i stedet for hele tiden at lægge vægt på at tage store eksamener har man også tid til at tilegne sig en hel del almen viden foruden at more sig med timer i musikalsk forståelse, kunststillinger, kor, orkestre og andre musikalske grupper, koncerter, gæsteoptræden og foredrag.

Selve timerne synes jeg er meget interessante, især sprogtimerne. Når man har læst et sprog her i nogle år, kan man gøre sig forståelig på dette sprog uden større vanskeligheder, og lærerne har gode accenter og taler sproget flydende. I denne henseende er standarden meget høj i Danmark. Skønt vi i Australien havde chance til at lære et sprog i fire år, så kan vi efter dette tidsrum nok lære det nogenlunde, men når det drejer sig om at tale det, kan vi bogstaveligt talt ikke åbne munden. Jeg synes også, at det er en god ide, at man lærer om nutidens Danmark og om, hvordan landet styres. Det får mig til at føle mig flov over min uvidenhed om Australien.

På en måde savner jeg konkurrenceånd på denne skole. Jeg kan lide det engelske system med »houses«, klubber, diskussionsklubber, filmklubber, dramatiske klubber o. s. v., udelukkende arrangeret af eleverne og med møder i skoletiden. Der er også meget få arrangementer skolerne imellem her, og det er ellers altid morsomt; især diskussioner. Der er også meget lidt tvungen sport og få turneringer, og det synes jeg, er en skam. Spil som cricket, fodbold og basketball bliver ifølge den engelske tradition betragtet som nødvendige for disciplinen, for udviklingen af hold-

ånden og evnen til at arbejde sammen. At kunne svømme og spille tennis betragtes som nødvendige selskabelige færdigheder, og det er også obligatorisk på skolerne. På den anden side er det rart ikke at skulle spille bold hver dag, fordi det er så dejligt at komme tidligt fra skole i stedet for at komme udmattet hjem kl. 5 om eftermiddagen. Konkurrencer er så vigtige for vore skoler, at eleverne er delt op i »houses«, og der er ofte »inter-houses«-konkurrencer i diskussion, sport og sang. Det er altid morsomt, skønt der er fare for, at der opstår fjendtligheder, som ikke findes i danske skoler.

Hvor er de danske skolebørn heldige, fordi de har lejrskoler og udveksling med elever

fra andre lande. Jeg mødte mig dejligt, da jeg var på lejrskole på Bornholm med en klasse, og selvfølgelig lærte jeg også en hel del.

Jeg er meget glad for at gå i Roskilde Katedralskole, især fordi alle er så hjælpsomme og venlige. Det er en skam, at Australien ligger så langt borte, at ikke ret mange mennesker derfra kan få en chance til at se, hvordan skolerne er i andre lande. Jeg synes, jeg har været meget heldig, fordi jeg har fået lov til at gå i denne skole, og jeg vil naturligvis fortælle alle mennesker derhjemme om alt, hvad jeg har lært i og om en dansk skole, når jeg kommer tilbage til næste år.

Elsa Budtz Olsen.

Generalforsamlingen

Roskildenser-Samfundets årlige generalforsamling blev holdt den 5. november i skolens lovsangsal kl. 14,30.

Formanden, *Hans Rønø*, bød velkommen og takkede rektor *Tolderlund-Hansen* for de højeste flag på skolen og ved rektorboligen.

Til dirigent valgtes rektor, der bød velkommen til den gamle skole, hvor mange ændringer nu var forestående på grund af det stærkt stigende elevantal.

Efter at have konstateret generalforsamlingens lovlige indvarsling gav rektor ordet til formanden, der aflagde beretning for året 1/8 1959 til 31/7 1960.

Først mindedes forsamlingen de medlemmer, der var gået bort i årets løb. Det var foreningens æresmedlem lektor *Schonstrup*, *Hedda Kiellerup*, f. Ritzau, s. 1923, lektor *Margrethe Bjich*, s. 1918, landsretssagfører *Chr. Hauer*, s. 1907, civilingeniør *Ole Sejrsen*, s. 1947, arkitekt *Michael Lerche Stigaard*, r. 1925, civilingeniør *Johannes Hansen*, s. 1889, rentier *O. Nielsen*, r. 1904 og prokurist *K. Vedel*, 4. kl. hovedeks. 1901.

Rønø oplyste derefter, at medlemstallet

1/8 1959 var 1025 mod 1014 den 31/7 1960. Der har været en tilgang på 68 nye medlemmer, men tillige en afgang på 79, heraf 45 restanter, som var blevet slettet efter at have været rykket for kontingent adskillige gange uden resultat.

Roars Kilde, som i år var på 36 sider, var udsendt i 1275 eksemplarer, bl. a. til 134 dimittender og 71 jubilarer, som ikke var medlemmer.

Om jubilarfesten sagde formanden, at deltagerantallet var dalende, og han ville gerne høre forsamlingens mening om, hvorvidt det var muligt at få deltagerantallet op ved at foretage forskellige ændringer i tilrettelæggelsen af festen. Man kunne jo f. eks. tænke sig, at det, at man forlangte festdragt og fast kuvertpris virkede afskrækkende. Ligeledes ville det måske sætte deltagerantallet i vejret, hvis ægtefæller fik adgang til festen.

Rønø omtalte derefter de gymnastikpræmier og legater, der var uddelt, samt den egeplade til ophængning af sølvplaketter, man havde skænket skolen:

De legatportioner, Roskildenser-Samfundet

rådede over, var få og små, men alligevel de største, der uddeltes til eleverne på skolen.

Ligesom sidste år havde man efter translokationen sammen med skolen holdt dimittendfest med deltagelse af forældre. Denne fest var også i år en stor succes. Roskildenser-Samfundets udgifter i forbindelse med festen havde beløbet sig til ialt 800 kr. Ved festen havde formanden opfordret forældrene til at betale dimittendernes kontingent til Roskildenser-Samfundet.

Rønø efterlyste en større aktivitet blandt de unge medlemmer. Det var Roskildenser-Samfundets håb igen at kunne holde vinterfester og at få unge til at medvirke med spex, revy el. lign.

På rektors initiativ vil man holde en fest den 21. januar 1961 for de 5 sidste årgange. Som indbydere står skolen, klubben Hroar og Roskildenser-Samfundet, og man håber på denne måde at få større kontakt med de unge.

Når Ada Bruhn Hoffmeyer har afsluttet værket om skolens historie i begyndelsen af 1961, vil man sende subscriptionsindbydelse til medlemmerne og i forbindelse hermed en trykt medlemsliste, inddelt efter årgange. Man har for øjeblikket 11-12.000 kr. til trykningen af værket, men vil undersøge mulighederne for tilskud fra institutioner og fonds m. v.

Formanden sluttede sin beretning med at rette en hjertelig tak til redaktør, cand. mag. *Poul Engelstoft*, fordi han nu for 25. gang havde påtaget sig udarbejdelsen af årets jubilærliste.

Lrs. *B. Svarre Nielsen* mente ikke, at årsagen til det dalende medlemstal skulle søges i de unges økonomi. Ægtefællers adgang til jubilærfesten, som var en ren skolefest, ville *Svarre Nielsen* på det bestemteste modsætte sig. At stryge festdragten mente han også var en dårlig ide - han udtrykte sin frygt for at skulle opleve at se medlemmerne møde op i cyklebukser og gummisko.

I det hele taget mente *Svarre Nielsen*, at hvis der kom flere medlemmer til festerne end tilfældet var for øjeblikket, ville man få et vanskeligt pladsproblem.

Direktør *Paul Harboe* så meget nødig, at man sænkede niveauet ved jubilærfesterne.

Rektor uddelte derefter en tryksag, som viste, at der i 1963 ville blive tale om en 3-dobling af dimittenderne i forhold til 1950, hvilket klart viste, hvor nødvendigt det var med en udvidelse af skolen.

Han oplyste, at tilgangen til Roskildenser-Samfundet for de nyere årganges vedkommende lå på ca. 40 % og fremhævede, at de tidligere elever nærede stor kærlighed til skolen, hvilket gjorde det vanskeligt at skaffe plads nok ved elevfesterne. Skolen havde appelleret til Roskildenser-Samfundet om hjælp i forbindelse med elevfesterne, og resultatet var blevet beslutningen om festen i januar 1961 for 3. g'erne og de 5 sidste årgange. Rektor var taknemlig for hjælpen, som løste et skolemæssigt problem, og han mente, man kunne overveje at indføre en klausul om, at deltagerne i de kommende elevfester skulle være medlemmer af Roskildenser-Samfundet.

Når så få af skolens lærere deltog i jubilærfesten, var det ikke noget symptomatisk, mente Rektor. Der havde været megen sygdom blandt lærerne, som var belastede med overtimer og et stort ekstraarbejde udenfor skoletiden på grund af det store elevantal.

Installatør *Knud Svarre Nielsen* mente, at når legaterne i forbindelse med skolen var så få, var grunden den manglende lokalpatriotisme. Han var iøvrigt meget imod, at man ændrede noget ved jubilærfesternes nuværende form.

Formanden forelagde regnskabet, der var uddelt til de tilstedeværende. *Harboe*, og *Knud Svarre Nielsen* stillede spørgsmål i forbindelse med Waldemar Oxholms legat og administrationsomkostningerne. Formanden besvarede de stillede spørgsmål, hvorefter regnskabet blev enstemmigt godkendt.

Børge Svarre Nielsen aflagde derefter beretning om studie- og uddannelsesfonden. Der var i perioden 1/8 1959-31/7 1960 ydet 6 lån og indfriet 3. Siden august måned i år var der imidlertid ydet 4 lån. Det kunne snart komme dertil, at lånevirkomheden måtte standse, medmindre en mæcen dukkede op. Ganske vist tog det offentlige stadig mere på sin kappe, men *Svarre Nielsen* var

af den opfattelse, at lånevirkomheden var en betydningsfuld del af Roskildenser-Samfundets arbejde – et bindeled, som nødtigt skulle mistes.

Rektor mindede om, hvordan man for få år siden ligefrem efterlyste låntagere. Det forøgede antal ansøgere skyldtes, at han havde givet eleverne oplysninger om lånemulighederne, og han ville beklage det meget, hvis lånevirkomheden måtte standses.

Man gik derefter over til valg til bestyrelsen. På valg var *Holger Rørdam*, *Karen*

Andersen-Rosendal, *Kirsten Freil*, *Sv. Johannsen*, *Svarre Nielsen* og *Birthe Juul*, der alle blev genvalgt. Også revisorerne genvalgtes.

Under „eventuelt“ udtrykte *Harboe* sin glæde over rektor *Tolderlund-Hansens* interesse for skolen og Roskildenser-Samfundet.

Rektor sluttede derefter generalforsamlingen, idet han sagde, at han glædede sig til snart at kunne vise skolen frem i en ny skikkelse, svarede til tidens krav.

G. S. C.

Stiftelses- og jubilæarfesten 1960

Generalforsamlingen efterfulgtes af en festmiddag på hotel *Prinsen* for årets jubilærer og medlemmer. Det blev en strålende aften, og en uforglemmelig oplevelse for de mange jubilærer at mødes med deres kammerater.

Rønø bød velkommen og rettede en særlig velkomst til rektor *V. S. Lauritsen* og frue, til foreningens to æresmedlemmer *Emmy Wærner* og *Holger Rørdam*, til Roskildenser-Samfundets velgører og ven, rektor *Tolderlund-Hansen* og frue og til *Whitta Jørgensen*, der som den eneste af lærerkollegiet var til stede ved festmiddagen.

Rønø oplyste, at der af ialt 113 jubilærer var mødt 53 – af de 113 var 42 medlemmer af Roskildenser-Samfundet, og Rønø benyttede lejligheden til at opfordre resten til at indmelde sig.

På grund af et teknisk uheld i *Prinsens* køkken, læste formanden allerede mellem 1. og 2. ret navnene op på de tilstedeværende jubilærer, som blev hyldet holdvis, 70 års jubilæaren, ors. *Ulrich*, der tog levende del i festlighederne aftenen igennem, blev naturligvis hyldet med særlig lange klapsalver.

Skolens rektor var aftenens første taler. *Tolderlund-Hansen* indledte med at udtrykke sin betænkelighed over, hvad skolen havde ansvar for, når han så ud over alle de kors, bånd og stjerner, jubilæarerne havde på, og bragte dem derefter en hjertelig hilsen fra den gamle skole.

„Hvis De besøger skolen en dag, når den er i fuld gang.“ sagde rektor blandt andet, „vil De blive forbavset over alt det, der sker. Det kribler og krabler i den hver dag. Det er ikke så mange årtier siden, den var en lille, hyggelig skole, men nu kommer der 550 elever hver morgen. En del af dem må op allerede kl. 5 om morgenen for at komme i skole. Vi får dem så langt borte fra som *Kyndby* og *Karise*. Under generalforsamlingen hørte vi, hvordan Roskilde Katedralskole engang kaldtes den lærdeste skole i Norden. Det tør vi ikke prale af i dag, men den er levende, og til trods for, at vi har dobbelt så mange elever, som for ti år siden, foregår alt stadig i de samme lokaler.

Vi har i dag en bredere skole, men det er også en glæde at formidle kundskaber og kultur til et bredt udsnit af ungdommen.“

Rektor gav dernæst udtryk for sin glæde over forbindelsen bag ud og nævnede den betydning, det havde at mødes med de gamle elever fra skolen.

Så fulgte den lange række taler fra de forskellige jubilæarhold.

25-års-realisten, kommunelærer *Hans Povelsen*, mindedes, hvordan latinskolen havde stået for ham som noget ophøjet, da han skulle til optagelsesprøve til 2. mellem i det frygtindgydende, amphiteatralisk indrettede naturhistorielokale. Blandt hans hold var der enighed om, at alle havde bevaret respekten for sko-

len, som havde givet dem et solidt fond af konkret viden og gennem sin ånd hibragt dem forståelse for traditioners værdi. I dag var man stolt af at kunne sige til sine børn, at man havde gået på Roskilde Katedralskole.

60-års jubilaren, fhv. gesandt *L. Bolt-Jørgensen*, fortalte, at Roskilde Katedralskole i 1894 kun havde 100 elever. Det var dengang en dårlig skole, hvilket eleverne ikke bebrejdede nogen, men tog som en skæbnens tilskikkelse. „Det var dog fra et elevsynspunkt,“ sagde Bolt-Jørgensen, „en meget morsom skole med henrivende originaler. Efterhånden blev den bedre, men også kedeligere. Personligt befandt jeg mig godt i 6 fredelige år.“

25-års jubilaren, legationssekretær *Mogens Wandel-Petersen*, mindedes, hvordan han også for 25 år siden som dimittend var blevet „dømt“ til at tale på sit holdt vegne.

Wandel-Petersen koncentrerede sin tak for venskab og loyalitet gennem årene til bl. a. lektorerne Kjør, Werner og Skov. Det var dog først og fremmest rektor Lauritsen, der havde præget holdets skoletid. „Rektor Lauritsens undervisning i historie og samfundskundskab var fremragende“, sagde Wandel-Petersen og mindedes, hvordan Lauritsen havde sagt, at hvis én af dem sov i historietimen og pludselig blev vækket med et spørgsmål, kunne det altid klares ved at rejse sig og sige „af økonomiske årsager“.

Wandel-Petersen karakteriserede Lauritsen som rektoren med den egenartede charme – manden, der vidste, hvad han stod for, og som kunne give én lyst til at arbejde.

50-års jubilaren, professor, pr. phil. *Louis Hammerich* indledte sin tale med at sige, at hans hold var det første efter almenskoleloven af 1903. Hans generation hørte både til den gamle og den nye tid og havde oplevet mere end nogen anden generation. Det var en enorm udvikling og et skred i ideerne, der var tale om, når man tænkte på, hvad der var sket siden Boerkrigen og op til vore dage.

„Macbeth har myrdet sønnen,“ siger Shakespeare et sted. „Men vi har myrdet stilheden,“ fortsatte professor Hammerich, som derefter citerede Goethes: „Über allen Gipfeln ist Ruh“. Også dette er forbi. I dag vil man sige: Hvor findes en sådan bjergtop? – og straks lægge et turisthotel på stedet.

Professor Hammerich mente, der måtte komme en omvurdering af de æstetiske værdier og henviste til, at det jo var et spørgsmål, hvor megen glæde unge kunne få af at læse Homer, når de ikke længere kendte heste.

„Det er vigtigt, at skolen bliver liggende ved domkirken og her bevarer tilknytningen til fortiden,“ sluttede professor Hammerich, „for Roskilde er ved at miste sit særpræg og blive en del af København“.

40-års jubilaren, bankfuldmægtig *Poul Mortensen*, karakteriserede sit hold som ualmindelig stiltfærdigt og beskedent indtil selvudslettelse. Sporten var dengang ikke i højsædet. Hvor gymnastiksalene nu ligger, købte man negerboller hos frk. Jansen. Fodboldbanen var en plads nede ved gasværket med en koksbunke som det ene mål. Løkkende gymnastikpræmier kendtes ikke, til gengæld fik man lov at sejle på fjorden med gymnastiklærer Enevoldsen, hvis man havde været flittig til at svømme og havde holdt ud, efter at badehusene var taget ned. Når de stiltfærdige drenge rigtig skulle feste, tog de til pavillonen i Boserup og spiste jordbær, og ellers besøgte man hinanden om aftenen, drak sodavand, spiste lagkage og spillede skak!

Poul Mortensen sluttede med at takke Roskildenser-Samfundet for, at det formidlede kontakten med skolen, og rettede en tak til skolen for den modningsproces, den havde sat i gang, og den ballast, den på denne måde havde givet.

70-års jubilaren, overretssagfører *Ulrich*, mindedes de mange strålende og festlige timer, han havde tilbragt i Roskildenser-Samfundet, og fortalte, hvordan vin i sløbne krystalglas og smukke kvinder iført pragtfulde silkekjoler stod lyslevende i hans erindring, så snart han kom til stede i Prinsens sal.

Overretssagfører Ulrich mindedes sine gamle akammerater, dommer Ove Krarup og brødrene Ahlefeldt, og takkede bestyrelsen for, at han endnu engang havde fået lejlighed til at se den gamle sal i de festlige omgivelser.

40-års realist, gårdejer *Kjeld Varming*, mindedes, hvordan han havde været med til at holde Roskildenser-Samfundet over dåben. Han fandt, at man var kommet hinanden nærmere i årenes løb, og at stemningen var hyggeligere i dag, end da han var dimittend. 25 års ju-

bilæet, som holdet også havde fejret i Prinsens sal, havde haft en stemning over sig, så man følte det, som fik man livet igen for anden gang.

50-års realistjubilæer, generalmajor *Erik Johnstad-Møller*, fortalte, at han var kommet med store forventninger i erindringen om festerne ved 25- og 40-års jubilæerne. Han havde glædet sig over rektor Tolderlund-Hansens tale, som var udtryk for helt andre toner end i gamle dage. Skolen var i hans skoletid inde i en svag periode, hvor lærerne snarere var originaler end personligheder. Sokrates sagde om søvnen, at den var en af de kosteligste retter ved livets gæstebud. Dette havde generalmajoren haft megen glæde af på skolebænken.

Johnstad-Møller takkede bestyrelsen for, at den holdt sammen på alle, og takkede ligeledes redaktøren af Roars Kilde for det smuk-

ke blad, som netop indeholdt, hvad man var interesseret i at være orienteret om, og han sluttede med at opfordre alle tilstedeværende til at melde sig ind i Roskildenser-Samfundet.

Festmiddagens sidste taler var skolens tidligere rektor, *V. S. Lauritsen*, der udtrykte sin glæde over rektor Tolderlund-Hansens indstilling til skolens traditioner og sagde, at hvis blot en af 1000 elever med spørgsmål viste interesse for, hvad skolens mindegangsrepræsentorer, så ville det være rigtigt at bevare traditionerne.

Efter den vellykkede festmiddag samledes man ved kaffebordet i de tilstødende saloner. Den glade stemning aftenen igennem tydede på, at jubilæerne virkelig følte sig som dimittender igen. De forskellige hold sluttede, dansede og morede sig, som var alle de mellemiggende år forsvundet som dug for solen!

G. S. C.

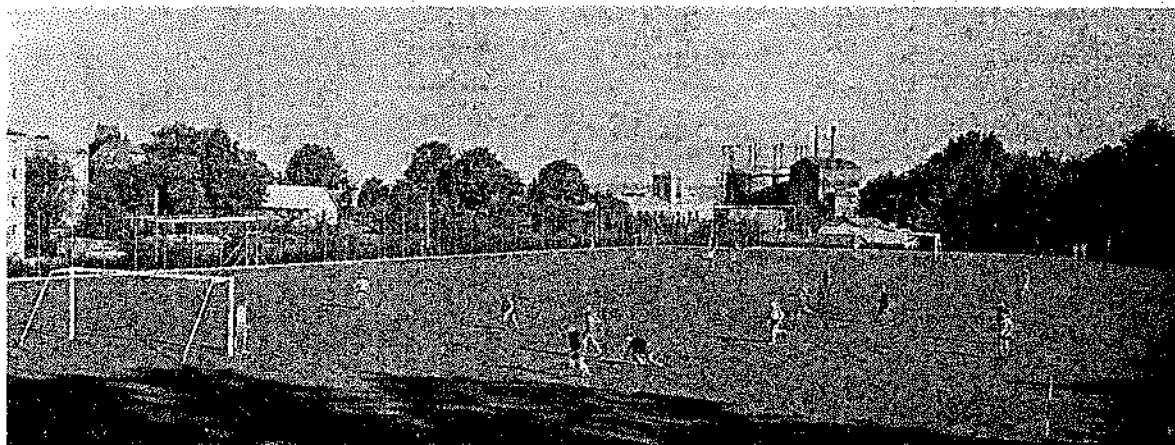
Sportspladsen

Roars Kilde har gennem flere år bragt notitser og artikler om en sportsplads. Her er nogle af dem:

I 1938 stod der: Nu lysner det for Katedralskolens sportsplads. Arealet i Provstevænget, som rektor Lauritsen ønsker sig, tilhører domkirken, og menighedsrådet har hidtil stillet sig afvisende overfor tanken om at afgive

det, men ved sidste møde var stemningen slået afgørende om.

1940: Katedralskolen får ingen idrætsplads lige straks. Undervisningsministeriet har meddelt, at det efter forhandlinger med finansministeriet ikke kan fremskaffe midler til anlæg af en idrætsplads i Provstevænget foreløbig, men henstiller, at der ikke disponeres ander-

ledes over pladsen, end at sagen kan tages op igen, når tiderne bliver bedre.

I 1941 kunne man i bladet læse et langt stykke om rektor Lauritsens anstrengelser for at få tilvejebragt en idrætsplads i skolens umiddelbare nærhed. Menighedsrådet var gået ind på at overdrage undervisningsministeriet ca. 4000 m² af Provstevænget, mens resten af arealet skulle blive ved domkirken. Den 28. december undertegnede rektor på skolens vegne købebeviset. Arbejdet blev umiddelbart derefter bortliciteret og pengene bevilget på finansloven. Vinteren var så streng, at arbejdet ikke kunne påbegyndes, og den 3. maj fremkom Nationalmuseet pludselig med en protest mod anlæg af en idrætsplads i Provstevænget af flere forskellige grunde, hvorfor arbejdet heller ikke kunne startes dette år.

1943 kunne man læse følgende lille sørgelige notits i »Kildekalk«: Tennisbanen er omdannet til håndboldbane, der skønnes at være mere nyttig nu, da undervisningsministeriet har meddelt skolen, at planen om en idrætsplads i Provstevænget må opgives.

1946 var det endnu værre. Da stod der: Den sørgelige mangel på idrætsplads, som skolen stadigvæk lider under, har bevirket, at kun

20 af de mandlige elever deltog i idrætskampene i år.

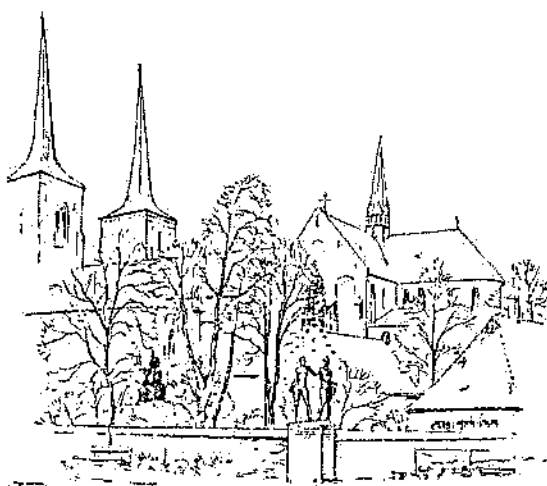
Derefter var der ikke noget fremme i bladet i mange år, før vi i sidste nummer kunne fortælle, at den nye sportsplads ved Birkeallé nu var færdig og aflevet til skolen, men at den ikke kunne tages i brug før til efteråret 1961.

Så svært har det været for skolen at få den længe tiltrængte sportsplads, men i år kan vi sige: Sportspladsen er færdig og taget i brug.

Den 22. sept. kunne man i Roskilde-aviserne læse et referat af et atletikstævne for fem skoler. Både pigerne og drengene fra Katedralskolen placerede sig fint, og anmeldelsen sluttede sådan: Katedralskolen har tidligere haft det dårligste hold blandt drengene. At Roskilde-holdet nu er gået frem skyldes væsentligt den nye sportsplads, hvor der i gymnastiktimerne er gode muligheder for at træne i alle discipliner.

Pladsen kom ikke til at ligge i Provstevænget men nede i dalen ved Birkeallé på arealet ved den gamle Sct. Clara mølle. Byparken ligger til højre på billedet, og Sct. Jørgenbjerg kirke skimtes til venstre.

Vi ønsker skolen til lykke med denne forbedring.
Redaktøren.

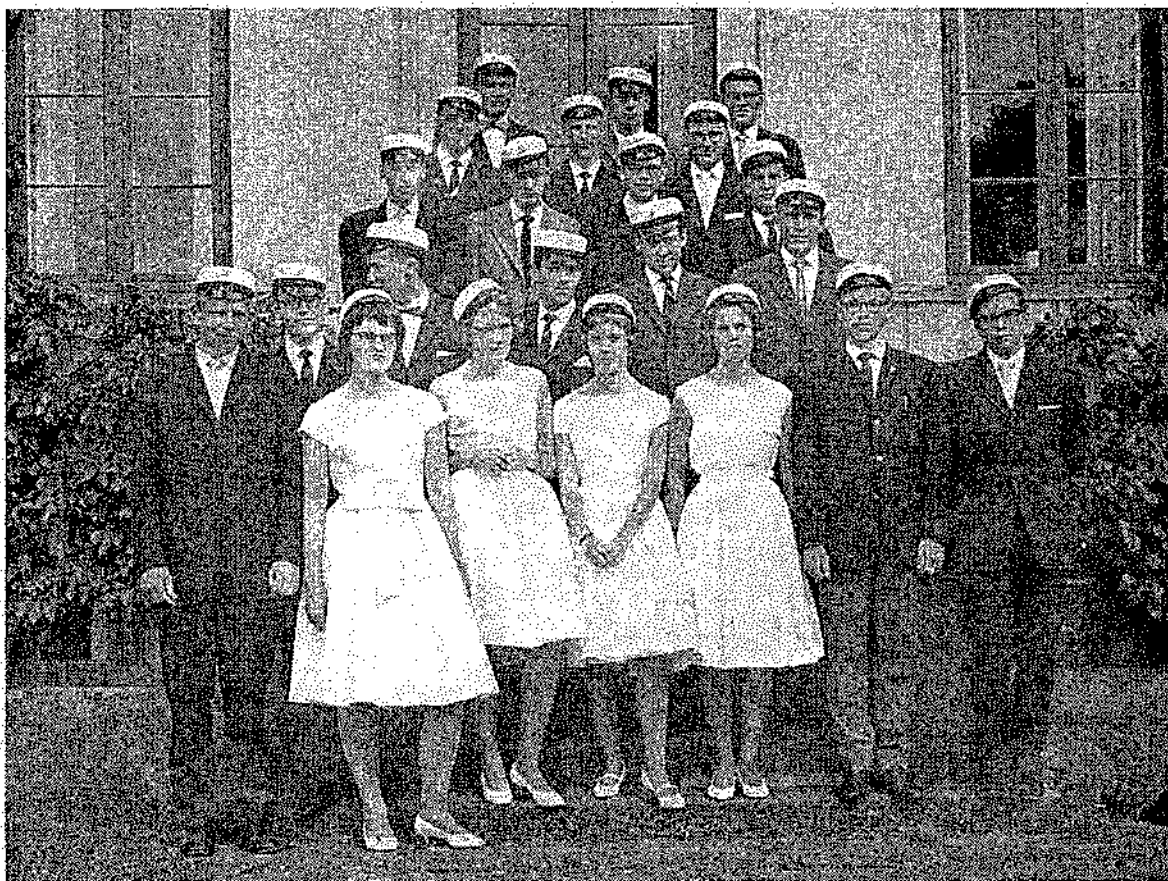
Translokation og dimittendfest

Det er absolut det festligste at kunne holde translokation i skolegården, men vejrguderne ville det ikke sådan. Truende skyer og meteorologernes ildevarslende vejrmedling tvang rektor til at bekendtgøre, at translokationen skulle foregå indendørs i hotel Roars store sal, som lige med nød og næppe kunne rumme de mange dimittender, elever, lærere og pårørende.

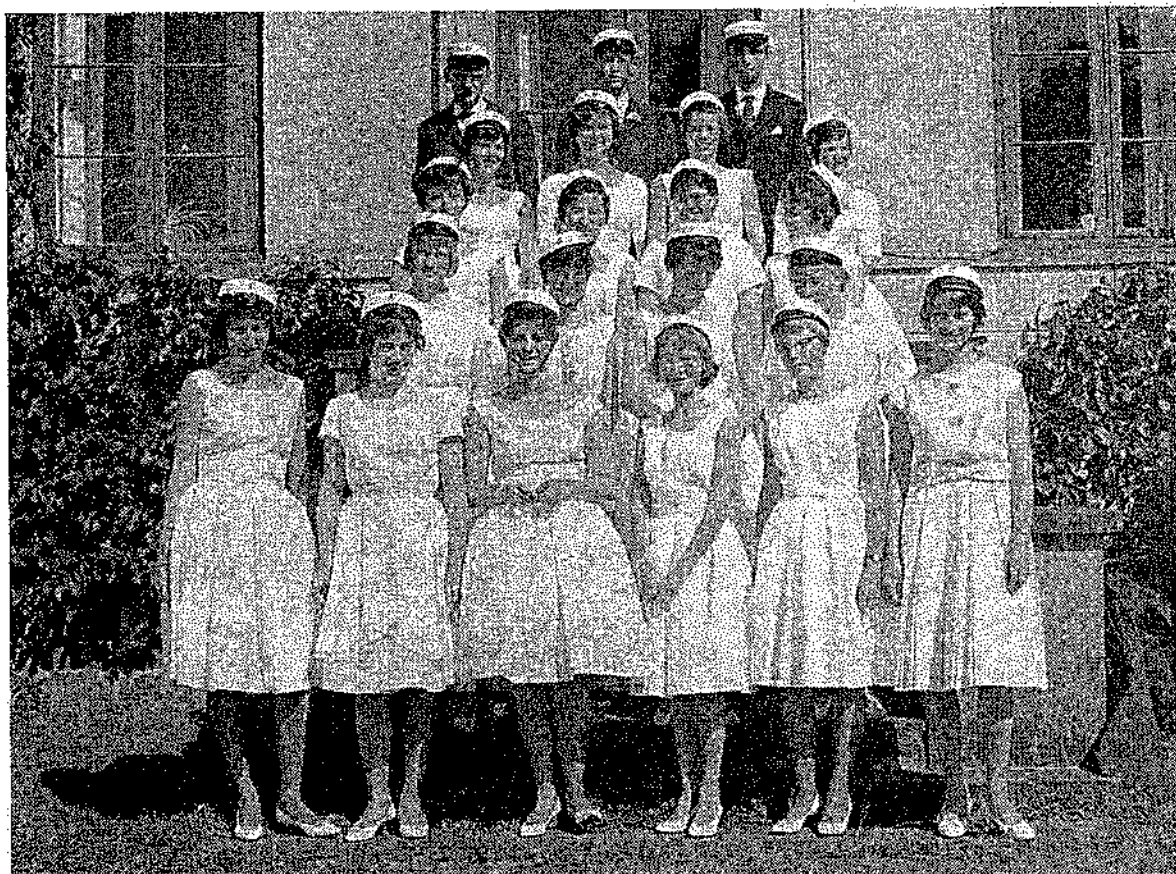
Det tog tid at få uddelt eksamensbeviserne til de 103 studenter og 42 realister. Derefter blev der uddelt legater, blandt andet af Roskildenser-Samfundets formand, *Hans Rønø*,

som overrakte Roskildenser-Samfundets legat til *Leon Frode Hansen*, 3 g, som havde fået det højeste gennemsnit i år, og til *Peder Johannes Pedersen*, realklassen.

Som rosinen i pølseenden overrakte journalist *Knud Vilby*, student 1960, et legat paa 50 kr. til *Gunnar Fokdal Hansen*. Legatet er stiftet af 3 sb og mb 1960 og uddeles til den mindst flittige elev, der har forstået at få noget ud af sin fritid. I øvrigt har Gunnar Fokdal bestået eksamen med et meget fint resultat, så det med det »mindst flittige« skal ikke tages for bogstaveligt.

III ma. Forreste række fra venstre: *Lars Christensen, Gunhild Bødker, Else Foged, Anne Birgitte Larsen, Marianne Bohn, Gunnar Fokdal Hansen, Bo Benitzen*. 2. række: *Henrik Gjorup Rasmussen, Ole Pihler Clasen, Jørgen Cedergren, Jørgen Thorup Jensen, Bent Asbjørn Nielsen*. 3. række: *Knud Henrik Hansen, Finn Taagebøj Jensen, Erik Rasmussen, Poul Thode Jensen*. 4. række: *Poul Schnack Petersen, Niels Lybr Jensen, Agner Jensen*. Bageste række: *Niels Trautner Askfelt, Preben Diger Møller, Søren Pedersen*.

III sa. Forreste række fra venstre: Hanne Petersen, Kirsten Friis-Hansen, Kirsten Hervad Jørgensen, Ingrid Bergstrøm, Randi Steen, Grete Bidstrup. 2. række: Pernille Bjerring, Kirsten Tarnø, Inger Helt-Hansen, Ulla Faurby. 3. række: Anette Aagaard, Lis Bülow Jensen, Kirsten Grønning Simonsen, Annie Nielsen. 4. række: Hanne Lundager Hansen, Hanne Drews, Kirsten Schønnemann, Else-Marie Willumsen. Bageste række: Lasse Sørensen, Jens Bencke, Palle Bach.

Rektor *Tolderlund-Hansen* talte derefter til dimittenderne. Han fastslog, at en realist står samfundet i 15—20.000 kr. og en student i heved 25.000 kr. og påpegede, at de havde fået det hele uden andet krav, end at de brugte de evner, de havde fået i vuggelage. I øvrigt talte rektor om kundskab og dannelse og sluttede:

— Mit ønske til jer skal være, at I må gå ud herfra ikke som åndshovmodige små akademikerspirer, men som levende medmennesker, og at I må finde jeres plads i et stort og rigt menneskeligt fællesskab.

Vi har ikke villet danne jer på samme måde som kunstneren, der af en klump ler former en figur efter en bestemt idé. Vi har villet give jer elementer til selv at nå et stadig ful-

dere mål af dannelse. At arbejde på det vil I aldrig blive færdige med.

Måske vil I under møjet af og til skele til et medmenneske og sukke med det gamle ord: »Han er lykkelig i sin uvidenhed«. For det kan være ufattelig trangt at skulle kæmpe sig frem ad selvudviklingens vej. Men til syvende og sidst vil I nok erkende, at det trods alt var lykkens vej, fordi I fulgte en indre ubetvingelig trang.

Efter at man havde sunget »Som en rejse-lysten flåde«, bød rektor G. Tolderlund-Hansen sin flåde af dimittender og alle andre farvel med ønsket om en god ferie.

★ ★ ★

Om aftenen havde Katedralskolen og Roskildenser-Samfundet i forening inviteret alle de nybagte dimittender med deres forældre og skolens lærere til en fest på hotel Prinsen. Rektor Tolderlund-Hansen bad velkommen til alle og særlig til Roskildenser-Samfundet med den begrundelse, at uden foreningen ville festen ikke være mulig.

Derefter talte formanden, *Hans Rønø*, som sagde: Denne fest tjener til gavn og til ære for skolen. Fortsættelsen af denne form for rusfest lader til at være velkommen hos alle parter, så vi håber at kunne fejre de unge på samme måde også i fremtiden. — Rønø overrakte derpå Oxholms legat på 100 kr. til *Jytte Busch-Larsen*, 3 g.

Lektor, dr. phil. *Michelsen* talte til de unge

og indledte med at sige: Dette er ikke enden. Det er ikke engang begyndelsen til enden — men måske enden på begyndelsen. Den almindelse, vi har slidt og slæbt med at bibringe jer, vil måske hurtigt blive forældet. Det, I har lært, har ingen værdi, hvis det er en død viden om det, der har været engang. Mønstret på jeres liv må I selv forme, og der igennem må I hjælpe os andre til at finde frem til det dejlige liv. Lektor *Michelsen* sluttede med et leve for dimittenderne.

Advokatfuldmægtig *Mogens Røest-Hansen* talte for Roskildenser-Samfundet. Hvor havde vi det dejligt, da vi gik i skolen med alle de rare lærere, sagde han. Det vil I unge af i dag måske ikke skrive under på, men tænk på det senere hen i livet. Så vil I sande mine ord:

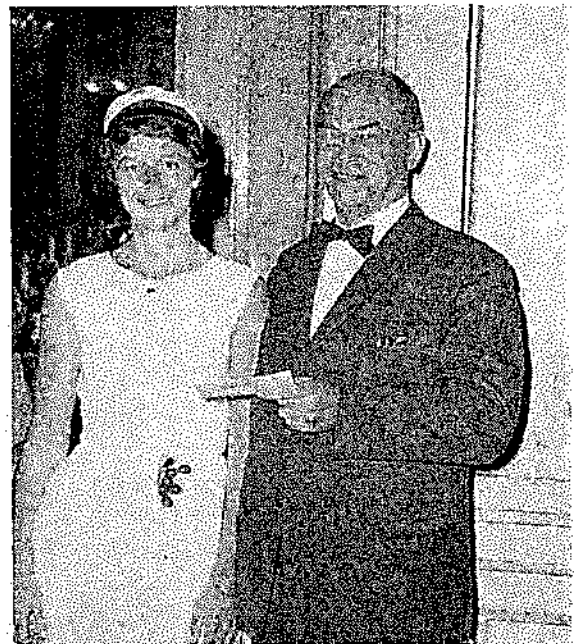
III mb. Forreste række fra venstre: *Jørgen Rasmussen, Ole Hansen, Karen Gulstad, Ulla Helk, Lida Hansen, Lillian Sager, Svend Harreschou, Jørgen Jensen.* 2. række: *Torbjørn Andersen, Lars Byberg, Aage Fredenslund, Henrik Sørensen.* 3. række: *Poul Jørgensen, Frank Jordan, Knud Erichsen, Ole Norrelund Olsen.* 4. række: *Kurt Jensen, Hans Madsen, Chr. Wulff, Ulf Rasmussen.* Bageste række: *Dich Meyer Jensen, Troels Elgaard Christensen.*

III mc. Forreste række fra venstre: *Lisbeth Buhl Pedersen, Anni Tvenstrup, Merete Lade-foged, Jytte Busch-Larsen, Inger Sylvest Jacobsen, Gunna Beier.* 2. række: *Beni Jørgen Hansen, Per Lindberg, Leon Hansen, Kaj Ajspur.* 3. række: *Svend Piper, Jørgen Skovgaard Nielsen, Claes Christensen, Kenneth Frost Andersen.* 4. række: *Per Ulrik Nielsen, Ole Stig Pedersen, Jan Zacchi.*

Røst-Hansen sluttede med en opfordring til dimittenderne om at melde sig ind i Roskildenser-Samfundet for derigennem at bevare kontakten med skolen og de gamle kammerater.

Dr. tecn. *Jordan* talte fra forældrene. Han begyndte med at sige: Det er et husdyr, som efterhånden kun er lidt kendt her i landet. Når studenterne skal køre, er det ved at blive lidt af et problem med at skaffe heste. Jeg nævner dette som et bevis på, hvor traditionsbundne de unge stadig er. De kunne ikke tænke sig at blive studenter uden at køre i hestevogn. Jeg betragter det som en god ting, at der er kærlighed til traditionerne. Det er også

Formanden overrækker Oxholms legat til Jytte Busch-Larsen

godt, når vi tænker på skolen. Vi ved, at der er store byggeplaner. Dette spørgsmål skal løses efter saglige linier, og vi ønsker, at pladsforholdene må blive bedre. Med hensyn til traditionerne håber jeg, at de vil kunne overføres til en ny skole. Taleren sluttede med at bede alle om at udbringe et leve som en tak til skolen, rektor og hele lærerstaben med ønsket om, at Roskilde Katedralskole vil få bedre rammer.

Lektor *Rosenhoff* talte til realisterne. Han vidste, hvor stort et arbejde de havde præsteret og benyttede desuden lejligheden til

som lærer at rette en tak til eleverne for det gode samarbejde, som betyder så meget.

Student *Henrik Sørensen* rettede en tak til Roskildenser-Samfundet. Forventningens glæde er størst, sagde han. Tænk bare på idrætspladsen! Denne fest har imidlertid allerede overtruffet vore forventninger.

En anden af studenterne, *Thorbjørn Andersen*, havde forfattet en meget fornøjelig sang, og det samme havde lektor *Whitta Jørgensen* og rektor *Tolderlund-Hansen*.

Efter spisningen var der bal til kl. 1, og alle så ud til at more sig aftenen igennem.

III sb. Første række fra venstre: *Esther Holm Jørgensen, Helle Vibholm, Lone Helweg Jensen, Mariann Zentio, Vibeke Arndal, Hanne Sattrup*. 2. række: *Bente Faarborg, Helle Lykke Hansen, Bodil Pilegaard, Gretbe Larsen*. 3. række: *Jette Jørgensen, Helle Ahnfeldt-Møllerup, Jette Thorborg Olsen, Elsebeth Hansen, Lisbet Svarre Nielsen*. 4. række: *Peter Balslev Clausen, Jens Højgaard Kristensen, Steffen Kyhl, Lars Damm Jensen, Hans Jensen, Jens Heerfordt*.

Kære dimittender 1961!

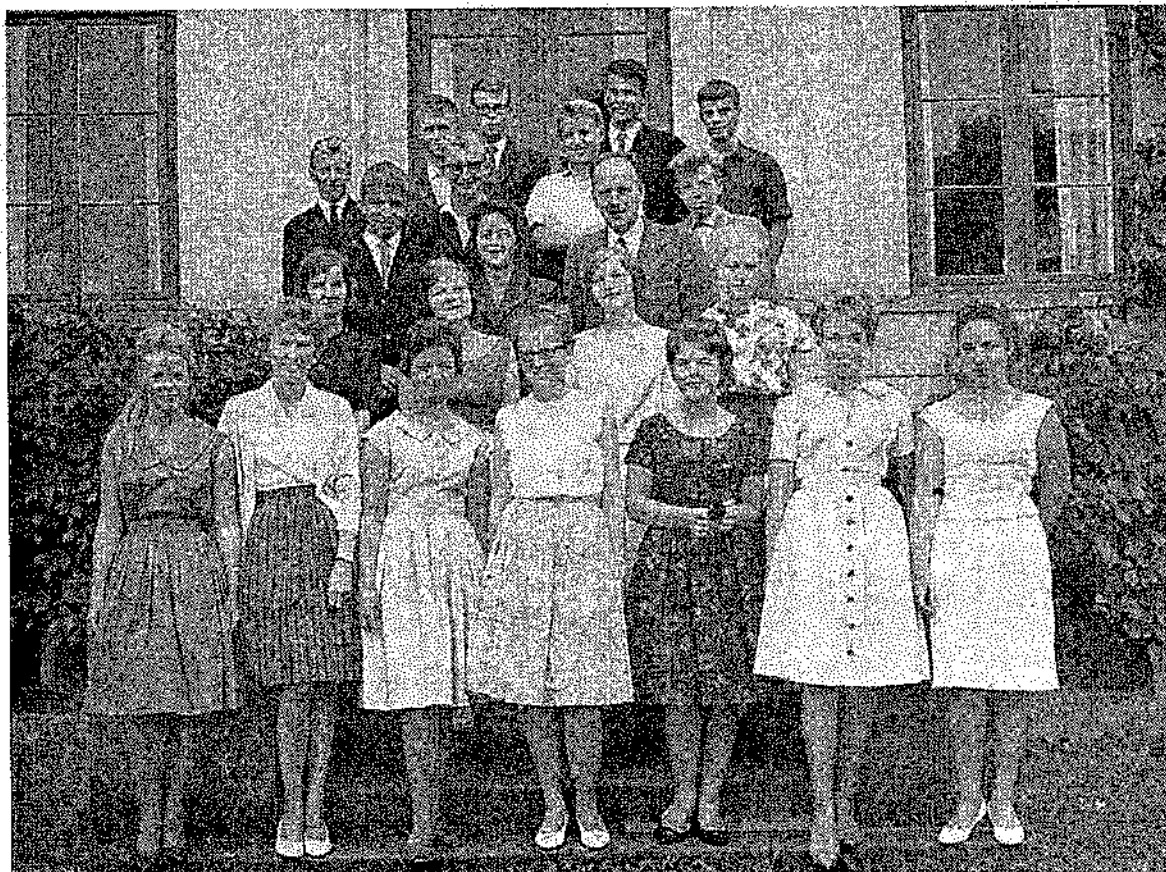
Når I alle modtager „Roars Kilde“ med billeder af jeres hold, er det for at animere jer til at blive medlemmer af Roskildenser-Samfundet, der ikke kan leve uden stadig tilgang af dimittender.

Kontingentet er lavt, kun 5 kr. om året; de første 8 år efter afgang fra skolen, og man bliver medlem ved at udfylde og afsende vedlagte indbetalingskort.

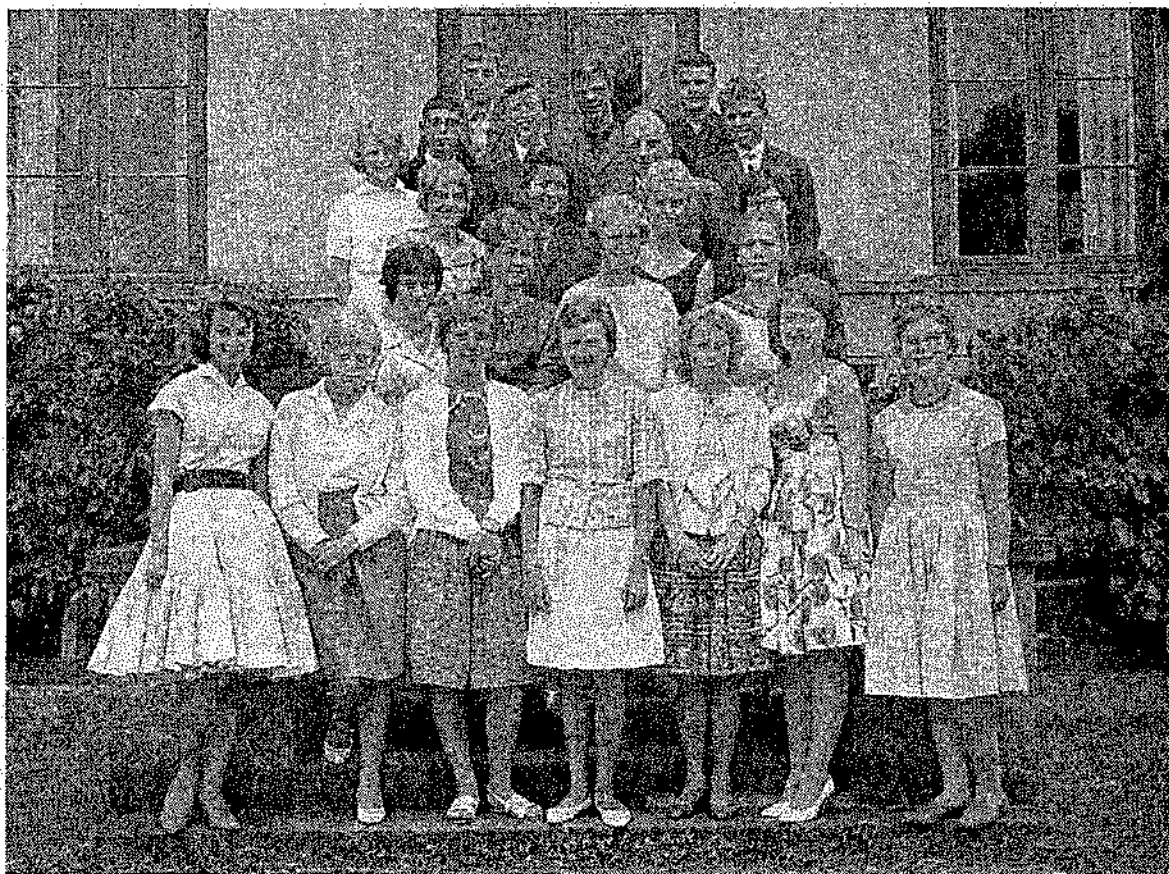
Vi glæder os til mange nye medlemmer.

Bestyrelsen.

Realisterne 1961

Real A. Per Borresen, Jytte Christensen, Erik Grønberg, Emli Wolmer Hansen, Gunvor Jensen, Selma Margit Jørgensen, Erik Borge Nielsen, Kaj Jørgen Lykke Nielsen, Lise Vibeke Nielsen, Liselotte Brink Olsen, Svend Martin Otterdahl, Jørgen Holst Petersen, Stig Hardis Seidenfaden, Ann-Mari Skovgaard Sonne, Egvind Stedstrup, Bente Sørensen, Erling Peter Sørensen, Anette Broen Thostrup, Lisbeth Broen Thostrup.

Real B. *Peter Byberg, Gurli Hansen, Nina Merete Schultz Hjorth, Birgitte Grøn Jobnsen, Eva Merete Jørgensen, Birthe Kelp, Ove Gunnar Krarup, Inger-Lise Margaretha Külster, Kirsten Hulda Långkilde, Lillian Lindorff Larsen, Anne Olesen Løkken, Svend Louis Musaeus, Erik Bundgaard Nielsen, Jutta Dyndgaard Nielsen, Pia Tove Nissen, Ann Lisbet Pedersen, Peder Johannes Pedersen, Else-Marie Junge Platz, Karen Rasmussen, Jette Sandel, Bent Stricker Schonnemann, Søren Aagaard.*

Roskildenser-Samfundets regnskab

1. august 1960—31. juli 1961

A. Kasseregnskab

Grundfonden:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1960	kr.	1.000,00
Renter af sparekassebeholdning	„	50,37
	kr.	1.050,37
Overført til driftsfonden	„	50,37
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1961	kr.	1.000,00

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1960	kr.	149,77
Renter af sparekassebeholdning	„	6,16
„ „ obligationer	„	105,00
	kr.	260,93
Uddelt ved dimittendfest den 20. juni 1961	kr.	100,00
Gebyr	„	6,50
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1961	kr.	154,43

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1960	kr.	424,53
Renter af sparekassebeholdning	„	9,94
„ „ obligationer	„	200,00
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1961	kr.	634,47
Uddelt	„	400,00
	kr.	234,47

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1960	kr. 8.831,21
Renter af sparekassebeholdning	„ 264,47
„ „ obligationer	„ 200,00
Bidrag fra kontingentbetalere	„ 929,00
Gave fra 50 års jubilær	„ 50,00
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1961	<u>kr. 10.274,68</u>

Studie- og uddannelsesfonden:

Sparekassebeholdning pr. 1. august 1960	kr. 14.880,90
Udtrukket obligation	kr. 1.000,00
Renter af sparekassebeholdning	„ 281,22
„ „ obligationer	„ 695,00
„ „ udlån	„ 952,77
Bidrag fra kontingentbetalere	„ 625,00
Afdrag på lån	„ 7.862,19
	<u>„ 11.416,18</u>
	<u>kr. 26.297,08</u>
Nye lån	kr. 14.000,00
Administrationsomkostninger	„ 150,00
Sparekassebeholdning pr. 31. juli 1961	<u>kr. 12.147,08</u>

Driftsfonden:

Sparekasse-, bank-, giro- og kassebeholdning pr. 1. august 1960	kr. 2.116,15
<i>Indtægter i regnskabsåret:</i>	
Medlemskontingenter	kr. 10.653,26
Renter af postgiro	„ 4,88
„ „ sparekassebeholdning	„ 8,58
„ „ bankbeholdning	„ 42,68
„ „ Ahlefeldts legat	„ 545,37
„ „ Grundfonden	„ 50,37
Gave fra 50 års jubilærer	„ 240,00
	<u>„ 11.545,14</u>
	<u>kr. 13.661,29</u>
<i>Udgifter i regnskabsåret:</i>	
Stiftelsesfesten 5. november 1960	kr. 2.137,25
Festen på skolen 22. januar 1961	„ 823,00
Dimittendfest 21. juni 1961	„ 1.784,75
Roars Kilde nr. 42	„ 3.031,30
Gymnastikpræmier til skolens elever	„ 498,74
Gaver	„ 161,14
Legater til skolens elever	„ 400,00
Administrationsomkostninger	„ 1.752,30
	<u>„ 10.588,48</u>
Sparekasse-, bank-, giro- og kassebeholdning pr. 31. juli 1961	<u>kr. 3.072,81</u>

B. Formueregnskab

Grundfonden:

Sparekassebog D nr. 407 ... .. kr. 1.000,00

Waldemar Oxholms legat:

Sparekassebog C nr. 66.980 ... .. kr. 154,43
 Kr. 3.000,00 3½ % Nye jyske Købstads Kreditf. 9. serie 70¼ .. 2.055,00 .. 2.209,43

Overlæge Sjøbergs boglegat:

Sparekassebog D nr. 25,874 ... .. kr. 234,47
 Kr. 5.000,00 4 % Østift. Kreditf. 16/1 76¼ .. 3.637,50 .. 3.871,97

Fonden vedr. udgivelse af skolens historie:

Sparekassebog C nr. 84.747 ... .. kr. 10.274,68
 Kr. 5.000,00 Danske Statsobligationer S 1987 81½ .. 3.862,50 .. 14.137,18

Studie- og uddannelsesfonden:

Sparekassebeholdning B 970 og C 80.105 ... .. kr. 12.147,08
 1.000 kr. 4½ % Østift. Kreditf. 13. serie ... .. " 830,00
 7.000 kr. 4 % do. 16/1 ... .. " 5.092,50
 5.000 kr. 4 % Ny jydsk Kjøbstad Crf. 9. serie ... .. " 3.725,00
 2.000 kr. 4 % Statslån S. 1987 ... .. " 1.545,00
 1.000 kr. 5 % Østift. Kreditf. 15/2 ... .. " 782,50
 Udestående lånemidler ... .. " 52.784,77 .. 76.906,85

Driftsfonden:

Postgiro nr. 7150 ... .. kr. 1.714,81
 Roskilde Sparekasse C nr. 72.907 III ... .. " 161,63
 Roskilde Landbobank B nr. 29.197 ... .. " 768,00
 Roskilde Landbobank D nr. 6.853 ... .. " 193,30
 Kassebeholdning ... .. " 235,07 .. 3.072,81

kr. 101.198,24

Samtlige værdipapirer er optaget til den ultimo juli 1961 noterede køberkurs.

Roskilde, den 30. september 1961.

HOLGER RØRDAM   HANS RØNØ   HOLGER NIELSEN
 LISE NØRGAARD   KAREN ANDERSEN-ROSENDAL   KIRSTEN FREIL
 MOGENS RØEST-HANSEN   SV. JOHANNSEN   B. SVARRE NIELSEN
 BIRTHE JUUL   GRETE SIECK CHRISTENSEN

Undertegnede har gennemgået grundfondens regnskab, overlæge Sjøbergs boglegatregnskab, regnskab for fonden til fremstilling af et værk om skolens historie, Wald. Oxholms legatregnskab samt driftsfondens regnskab for året 1960/61 med tilhørende bilag og ikke fundet anledning til nogen bemærkning.

Størrelsen af kontingentrestancer er ikke konstateret.

De anførte obligationer, indlånsmidler og kassebeholdning er til stede.

Roskilde, den 6. oktober 1961.

ESBEN JOHANNSEN   POUL MORTENSEN

» KILDEKALK «

Rektor *Tolderlund-Hansen* er i sommer udnævnt til Ridder af Dannebrogordenen.

På rektors 50-års fødselsdag (se andetsteds i årsskriftet) lykønskede lektor *Kjær* ved morgensangen og sluttede med at udtale håbet om, at lærerne kunne holde trit med rektors tempo. Også en repræsentant for eleverne, *Aage Fredenslund*, og »Hrøar«s formand, *Niels Felding*, talte.

I dagens anledning gav rektor negerboller til alle, 541 ialt.

Bestyrelsen havde håbet i år at kunne meddele, at manuskriptet til »Roskilde Katedralskoles historie« nu forelå færdigt fra dr. phil. *Ada Bruhn Hoffmeyers* hånd, men andre og mere presserende opgaver har lagt beslag på forfatterinden, der siger, at arbejdet er næsten afsluttet. Så til næste år har vi manuskriptet. I øvrigt fyldte dr. Bruhn Hoffmeyer 50 år i vinter, og bestyrelsen hylkede i en hilsen forskeren og skolekammeraten.

Den 17. aug. kunne lektor *Niels A. Christiansen* fejre sit 25-års jubilæum som lærer ved skolen. Lektor Christiansen underviser i historie og oldtidskundskab og er meget afholdt af eleverne på grund af sin dygtighed, sin menneskelighed og sit muntre lune. Foruden sin lærergerning leder lektor Christiansen Roskilde Museum i den gamle Lieb'ske gård i Olsgade, hvor han er blevet uundværlig.

Overlæge Sjøbergs boglegat på 200 kr. er i år givet til *Karen Størnøse*.

Roskildenser-Samfundets gymnastikpræmier til gymnasiet og realklasserne blev i år overrakt af *Hans Rønø*, *Kirsten Freil* og *Karen Andersen-Rosendal*. De tilfaldt *Esther Jørgensen*, 3 g. ns. b, *Ulla Helk*, 3 g. mn. b, *Karen Gulstad*, 3 g. mn. b, *Anni Tvenstrup*, 3 g. mn. a, *Lisbeth Buhl Pedersen*, 3 g. mn. a, *Hanne Lundager*, 3 g. ns. a, *Grethe Bidstrup*, 3 g. ns.

a, *Lise Nielsen*, real, *Liselotte Brink Olsen*, real, og *Bente Sørensen*, real. Af drengene fik *Jens Højgaard Kristensen*, 3 g. ns. b første præmie, *Jørn Jeppesen*, 2 g. ns. a anden præmie og *Mogens Mentz*, 2 g. mn. a tredje præmie.

Ansøgninger om lån af Roskildenser-Samfundets studie- og uddannelsesfond stiles til bestyrelsen og sendes til et af legatudvalgets medlemmer: Landsretsadvokat *Børge Svarre Nielsen*, Dr. Margrethesvej 45, Roskilde, og lektor *Johannsen*, Allehelgensgade 13, Roskilde.

Fra sommerferien til midt i januar havde skolen som American Field Service-stipendiat en ung pige fra Arizona, *Donna Jo Hillhouse*. I år følger *Else Budtz Olsen* fra Australien undervisningen i dansk litteratur og historie. Fra 19. til 22. april havde Roskilde besøg af 30 elever og tre lærere fra den engelske kostskole Haileybury under ledelse af mr. *J. B. W. Thomas*. En af dagene deltog englænderne i undervisningen på skolen i forskellige klasser.

Der har været afholdt seks kulturtimer for 2 og 3 g. Lektor *Byberg* talte om Øst- og Vestberlin, *Jørgen Andersen-Rosendal* om sit ophold til Den kinesiske Folkerepublik, mag. art. fru *Kerr Lillesøe* om Nubien-projektet, dr. med. *V. Møller-Christensen* om udgravning af spedalske skeletter, og adjunkt *Kildemoes* om Erik Knudsens forfatterskab. Desuden har der været en musikaften med en trio bestående af *Friedrich Gütler*, *Jørgen Fischer Larsen* og *Jørgen Friisholm*. Der blev opført værker af komponisterne *Jan Maegaard* og *Ib Nørholm*, som begge var til stede og forklarede eleverne deres musik.

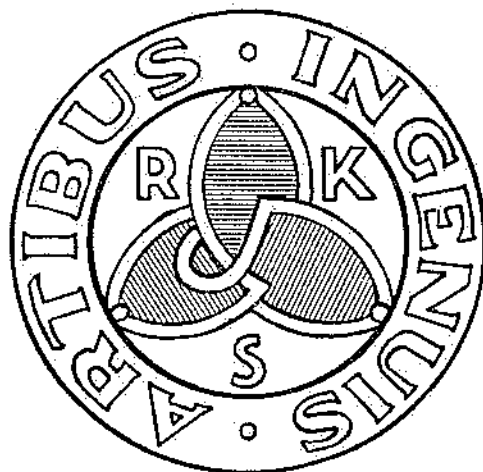
Dr. *Ingerslev* fylder 90 år den 14. december i år.

INDHOLD

Povl Engelstoft in memoriam	1
Minder	2
Betal kontingentet nu	5
Planer om flytning af skolen	6
Uordner blandt disciplene anno 1778	7
Rektor Tolderlund-Hansen 50 år	9
Lektor Schoustrup og musiklivet i Roskilde	10
Et levende festskrift om en tusindårig kirke	12
Roskilde-Chile	14
Fra skolestue til studerekammer	15
Årets jubilarer	16
Fest for de unge	20
Skolen set med en udlændings øjne	21
Generalforsamlingen	22
Stiftelses- og jubilærfesten 1960	24
Sportspladsen	26
Translokation og dimittendfest	28
Realisterne 1961	33
Regnskabet	35
„Kildekalk“	38

ROARS KILDE

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.
Redaktør: Karen Andersen-Rosendal.
Vesterbrogade 71, København V.
Christian Stigaards Bogtrykkeri, Roskilde.

